baretta magazine

NUMMER 2 • DECEMBER 2018

Pal Ritz & The Piccolos

Sara Aldén
Daniel Larsson
Kristoffer Ljung
Branko Madunic

Fat Bull
Kalle Svanér
Säffle-Gunnar
Women's Tour

Ledare

Vilket mottagande vi fick på vårt första nummer av Baretta Magazine. Det har varit över förväntan på alla fronter! Vi själva brinner ju för detta projekt, och vi hoppas att det synts i resultatet.

Att ge ut ett magasin på detta sätt har varit ett spännande arbete. Texterna till reportagen måste skrivas på en annan nivå än man är van vid sedan tidigare. Här gäller det att vara påläst och att informationen som skrivs är korrekt. Det är viktigt med källkritik, i synnerhet i dessa tider där informationen kommer från så många olika håll.

Samtidigt är det ett otroligt roligt arbete, för visst är det ljuvligt att få utvecklas och få möjlighet att spänna bågen ytterligare en liten bit.

Vi hade inledningsvis lite problem med länkningen till tidningen, men detta ska vara åtgärdat nu. Efter lite ”Facebook-konsultande” så fick vi till en jättebra lösning!

Har ni hört talas om ”Kill your darlings?” För er som inte är bekant med uttrycket så handlar det om att mina favoriter, vare sig det är texter eller bilder, får stryka på foten – om de inte passar in i helheten. Då gäller det att inte ta saker och ting personligt utan se till slutresultatet.

Då underlättar det om man har en rak kommunikation med varandra, och det har vi gudskelov i denna redaktion. Det är befriande att slippa att ”pinka in sitt revir”.

Det har varit snabba puckar mellan oss inblandade i premiärnumret, vilket jag egentligen tror passar oss alldeles utmärkt. Tanken är ju att innehållet ska vara så aktuellt det bara går, vilket ni kommer att märka i detta nummer. Vi var alldeles nyligen på en Blues-cruise till Åland som vi berättar om. Och så förstås mycket, mycket mer….

Maria Olsen

baretta magazine

42 Hyllning eller plagiat
Lata formgivare eller handlar det om hyllningar?

44 Fat Bull
Den legendariske sångaren och bandledare spelar på hemmaplan.

46 Närmare än du tror
Kristoffer Ljung öppnar upp.

48 Åmåls Bluesfest 2019
Nu börjar artisterna inför nästa års festival presenteras

50 En bokstavs betydelse
Vad som kan hända om man tappar en bokstav i titeln till en bok

51 Unga företagare
Tjejerna i Women's Tour UF hyllar starka och betydelsefulla kvinnor.

56 Kalle Svanér
Sjömannen som mönstrade av och öppnade café

68 Blues at sea
Kryssning till Åland med blues av bästa märke.

72 Sara Aldén
Har alltid varit mest kreativ när hon mål som bäst

Maria Olsen

Har fotografin som hobby. Arbetar med hemsidor och sociala medier i den kommunala sektorn och gillar det. På fritiden används kameran flitigt. Har varit medarbetare i två böcker, varav den ene fick Åmåls kommuns kulturpris. Hon har även placerat sig på en andraplats i Kamera- och bilds fototävling. Nästa projekt? Förutom denna tidning, även att slutföra en högskoleutbildning under hösten 2018. 2019? Slutförs arbetet med sin egen bok!
Instagram: mariasklick

Terje Olsen

Intresset för foto har alltid funnits men fram till 2006 blev det mest party/naturbilder. Första systemkameran köptes på Cypern 1979 där han gjorde FN-tjänst, men det var när den första digitala kameran köptes som intresset tog fart. Är medlem i Tilt Photogroup, en grupp på nio personer. Hans största projekt så här långt var när han dokumenterade nedläggningen av Volvo Bussar i Säffle. Delaktig i två utgivna fotoböcker.
Instagram: grappa59

Tony Berg

Arbetade som skribent och fotograf åren 1990-2014. Arbetar sedan 2014 på Åmåls Grafiska och har genom åren hunnit med att ge ut fem böcker och medverka i ytterligare en handfull. Är grundare av Åmåls Fotofest och är sedan en lång rad av år även mediaansvarig på Åmåls Bluesfest. Tony har även haft ett flertal fotoutställningar och är även med på Blues at Sea och ställer ut bluesbilder varje år. Tony arbetar för närvarande med en porträttbok.
Instagram: tonyberg64

baretta magazine
Nr 2 DECEMBER 2018
Foto omslag: Calle Bengtsson

Ansvarig utgivare
Maria Olsen
maria.olsen4@gmail.com

Webbansvarig
Maria Olsen

Redaktör
Terje Olsen
grappa59@gmail.com

Hemsida
barettamagazine.com

Layout
Tony Berg
tony@tonyberg.com

Instagram
barettamagazine

Facebook

Physics-Astronomy.com
Min nya favorit på Facebook! Här är innehållet både högt och lågt, men aldrig ointressant. Jag gillar att titta på himlavalvet på kvällstid. Här får jag en hel del tankeväckande insikter, men också en hel del otroligt roliga memes! (Roliga bilder med text)

Instagramtips

mike2swim
Låter intressant eller hur? Detta Instagramkonto tillhör en kille som heter Mike Lewis. Han bor i San Diego, Kalifornien. Mike fotograferar huvudsakligen simsport. Och som han gör det! Bilderna är så otroligt bra att man ofta bara sitter och gapar – och beundrar! Självklart skulle man själv vilja ta lika bra bilder, men det kommer att dröja år, eller troligen flera livstider.

Boktips

Viralgranskarens handbok
Åsa Larsson, Linnéa Jonjons. (Mondial förlag) Denna bok skulle alla läsa! En lättläst bok om hur viktigt det är att källkritiskt granska det jag läser. Första delen av boken innehåller exempel ur verkligheten. Ett skrämmande sådant är hur en pappa lägger ut bilder på sin dotter som har "försvunnit", och ber att alla ska dela bilden så mycket det går. Vad det egentligen handlade om? En pappa som hade besöksförbud mot sin familj. På detta sluga sätt fick han tag på sina nära, som bodde på skyddat boende. Var noga med vad du delar!

Radio

Metalldetektorn
Klas Kihlberg är en herre med många strängar på sin lyra. Förutom att vara sångare i bandet Fat Bull hörs han också i etern kl 21.00 på fredagskvällar. På Radio 45 (98,1) sänder han sitt program Metalldetektorn där han bjuder på ny och gammal hårdrock. Missa inte!

Marias Netflixtips

Outlander
Gillar du romantik, spänning och eldiga skottar? Då är detta serien för dig! Skämt åsido, det här är en riktigt bra serie. Man får följa Claire som av "misstag" förflyttas från 1900-talet till 1700-talet. En dramaserie, med en liten touch av fantasy. Se den!

Designated survivor
En serie om en politiker som blir USA:s president efter en attack som förintar hela USA:s regering. Kiefer Sutherland i huvudrollen gör rollen bra. Ingen serie som kommer att gå till historien, men som är en helt okej underhållning om man vill fördriva några timmar i tv-soffan

The Blacklist
Denna måste du se! James Spader gör här en av sina bättre rolltolkningar i en serie som handlar om FBI, brottslingar och förstås en gnutta kärlek. Det som gör denna serie lite speciell i mina ögon är att musiken i serien är kanonbra. Den följer intrigen, och är musik som vi känner igen. Detta är också en av de få serier som jag sett som höjer nivån allt eftersom säsongerna flyter på.

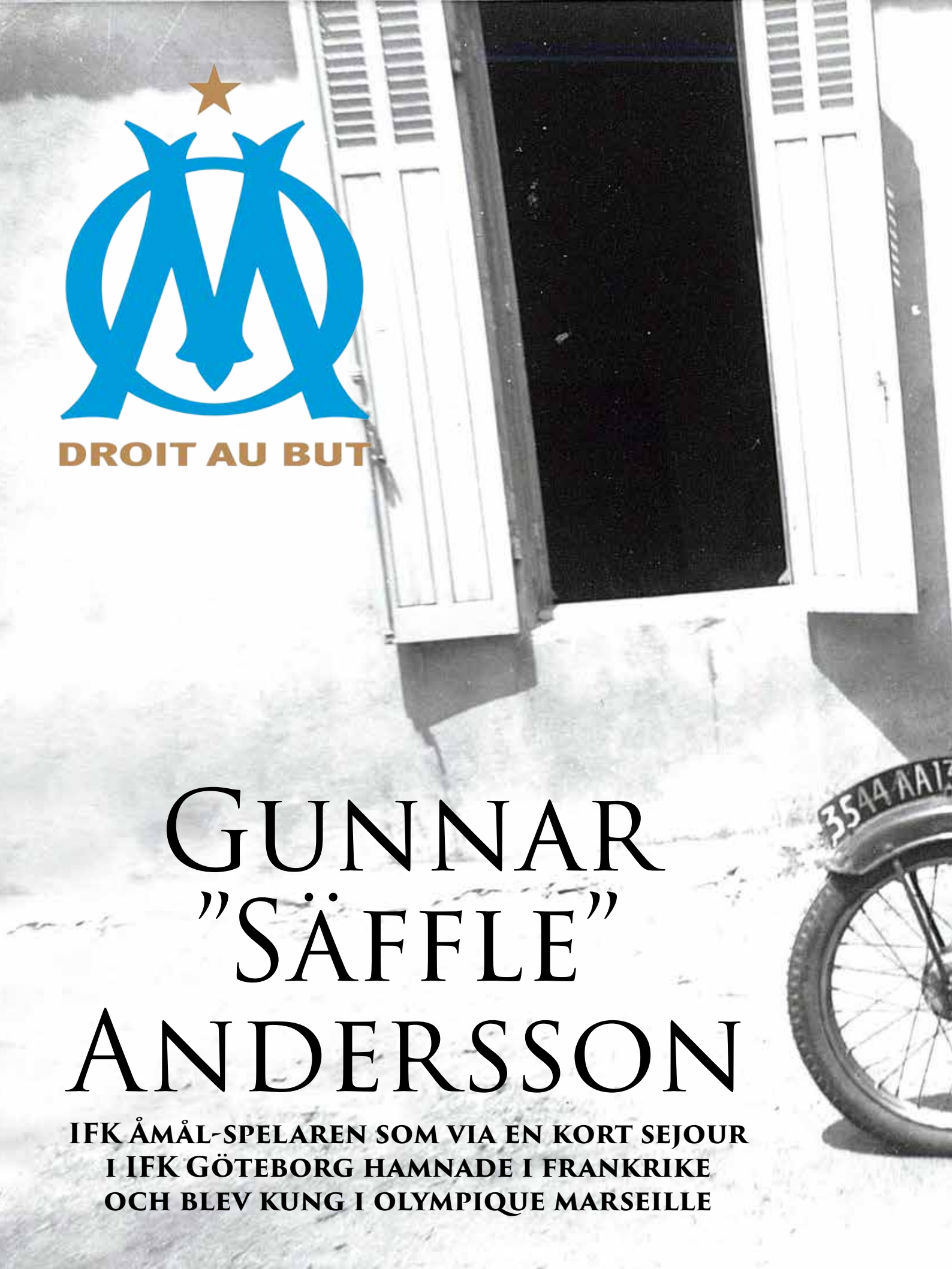

Gunnar "Säffle" Andersson

IFK Åmål-spelaren som via en kort sejour i IFK Göteborg hamnade i Frankrike och blev kung i Olympique Marseille

Foto: OM

Foto: OM

Gunnar Andersson, fjärde från vänster, med Olympic Marseille under resa till en bortamatch i början av 1950-talet. **Foto: OM**

Garrincha och "Säffle" Andersson spelar mot änglarna, skriver Björn Ranelid i novellen med samma namn: Gud saknade en center i sitt lag. Då kallade han på Säffle-Gunnar.

Vackrare än så kan sagan om Gunnar Andersson inte skrivas. Och då skall vi betänka att det har skrivits och sagts mycket om Gunnar "Säffle" Andersson och hans i många stycken makalösa fotbollskarriär.

Den loska som PD:s sportskrivare hostade upp när Andersson var på väg från IFK Åmål till IFK Göteborg och spelat sin första match på Ullevi, hör inte till det vackraste. Närmare ett karaktärsmord är svårare att komma: "Det var rabalder om bollsparkeriarbetaren Gunnar Andersson, kallad 'Säffle' fast från Åmål, på den dagens morgon, då hans nya jobb i Götet skulle börja för de 90 minuterna, som kontraktet stipulerar. En tidning påstod att han skulle jobba för Norrköping. Vi själva trodde förstås, att han rest till kgl. Huvudstaden med Nalle Halldéns gäng, för att vid kick off vara klädd i AIK:s svarta tröja. Tänk vad man kan misstaga sig på folk i alla fall."

Det där skall nog ses mot bakgrund av den duell som utkämpades i lokalpressen, mellan Åmåls-Tidningens sportpenna "Håärr" och antagonisten "-st" på andra sidan gatan, hos Provinstidningen Dalsland.

Den ene gillade det han såg i Gunnar Anderssons aktion på fotbollsplanen. Den andre var mer avogt inställd: Ingenting att ha.

Men hans fotbollskarriär var som klippt ur Rekord-Magasinet. Gunnar Andersson formligen öste in mål för IFK Åmål på fotbollsplanen, från tidiga pojkår. Första gången han blev aktuell för IFK Göteborg var 1946, då han som 18-årig junior var med om att spela hem Triangelserien. En numera avsomnad klassiker, där Gais, Öis och IFK gjorde upp om ära och pokal.

Men Gunnar Andersson stannade i Åmål, för att tre år senare på nytt dyka upp i Göteborg.

Kamraterna mötte Öis i en vänskapsmatch, i det som skulle bli Gunnar Grens avsked till svensk amatörfotboll. Gren blev som sig bör både tackad och avtackad. Men det blev i något avseende Gunnar Anderssons match: Han gjorde båda målen, när Göteborgs-Kamraterna vann med 2-1.

Det föranledde Ny Tids sportchef Sven "Bem" Ekström att höja Andersson till skyarna.

"Sanningen är", skrev Ekström, "att ett rappare, smartare och fränare svenskt centerspel än den Säfflefödde Åmålspojkens inte bevittnats på Ullevi sedan Gunnar Nordahls dagar. Det var första gången vi såg honom, och vi vet att en fotbollsspelares kvalifikationer och framtidsmöjligheter inte skall eller tillfredsställande kan bedömas på bara ett framträdande... men ändå, man gör inte gärna en sådan match i en sådan omgivning utan att besitta ganska avancerade resurser. I synnerhet inte om ens färdigheter spänner över ett sådant brett register, som Gunnar avslöjade: Han kunde skjuta, snabbt, hårt och precist, han var anmärkningsvärt

Tre av Olympique Marseilles storstjärnor på 1950-talet: Roger Scotti, Gunnar Andersson och Larbi Ben Barka. Tillsammans gjorde de 256 mål för OM. Andersson svarade för 170 fullträffar och är än i dag oöverträffad skyttekung. **Foto: OM**

rörlig i såväl närkamper som positionsförflyttningar, kunde behandla bollen även i trängda situationer, och han ägde ett gott strategiskt omdöme".

Om vilka svenska centerforwards kan man på en gång säga allt detta?, frågade Ekström, som också höll Ny Tids läsare med svaret: "Ingen, utom Gunnar Andersson".

Det där föll inte i god jord hos Provinstidningen Dalslands sportskrivare, som alltid gjorde vad han kunde för att ringakta Säffle-Gunnar. Så utan att ha sett matchen avfärdades Ekströms rapport från Ullevi i en epistel under rubriken "GA-panegyrik i Ny Tid" och summerades med det surmaga omdömet: "För mycket, alldeles för mycket blommor".

Panegyrik är det samma som "överdrivet lovprisande".

Men Sven "Bem" Ekström fick förstås rätt.

170 mål i Olympique Marseille, flest av alla genom alla tider, är aldrig fel. Ekström hade för övrigt oftast bra på fötterna. Det var han som upptäckte att det i de olympiska reglerna saknades stöd för att konfiskera Ingemar Johanssons OS-silver i tungviktsboxning. Han jobbade hårt för att få beslutet ändrat och 1982, 30 år efter finalmatchen i Helsingsfors-OS 1952, fick Ingo sin rättmätiga belöning.

I IFK Göteborg hann Säffle-Gunnar spela åtta träningsmatcher och bli utlånad till danska KB, innan det var dags för allsvensk premiär. 17 mål blev det i träningsmatcherna. Bland annat tre hat tric – nio mål – när Vilans BoIS myllades ned i matjorden på Kristianstads idrottsplats 12 mars 1950.

I danska KB hamnade han av en ren tillfällighet. Klubben stod utan center inför en turné till Spanien och fick tips om att IFK Göteborg nog kunde hjälpa till, med en kille som sköt som en häst. Putte Kock, chef för landslagets uttagningskommitté, lär ha blivit rådfrågad.

"Gunnar Andersson? Aldrig hört talas om pojken. Men klart att ni kan ta honom, om ni bara vill".

Det ville KB och Gunnar Andersson var inte nödbedd.

Gunnar med sin son Jean-Claude. **Foto: OM**

Gunnar med landsmannen Dan Ekner i Marseille 1950. **Foto: OM**

För honom blev drömresan lyckad: två mål och sju skott i stolpen mot Barcelona, Palmeiras och Mallorca. Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning, GHT, förhörde sig om Gunnar hade fått något proffsanbud. Nej, blev svaret. ”Och hade jag fått anbud, hade jag absolut tackat nej. Jag tror inte, att det varit trivsamt att vara prospelare i Spanien”.

Åter i Sverige vankades det allsvensk premiär för Säffle-Gunnar, som hann med bara två matcher. Stryk med 3-1 av Jönköping Södra IF hemma på Ullevi inför 21 785 åskådare och samma förlustsiffror mot Degersfors IF, på Stora Valla.

Där tog det stopp, i flera avseenden. Matchen mot Degerfors den 23 april 1950 blev Säffle-Gunnars sista tävlingsmatch i Sverige. Om vi bortser från den för IFK Arvika, som spelande tränare, mot Hillringsberg i division 3 Västra Svealand, 5 juni 1964.

En ”proffsskandal” briserade nämligen i Åmål och Göteborg. Svenska Fotbollförbundet hade tipsats från Åmålshåll om att IFK Göteborg betalade Andersson för hans tjänster.

Vilket föranledde PD:s sportsignatur ”-st” att på nytt ifrågasätta Säffle-Gunnars karaktär:

”Huvudagerande är bekantingen Säffle-Gunnar Andersson – tursamt nog bär han ej epitetet Åmål. Hans arbetsgivare Göteborgskamraterna påstås ha gynnat honom otillbörligt med bostad, möbler och annat för livsuppehållet nödvändiga ting; ting som är mer än nödvändiga för en individ, vilken av ohejdad vana bekymrar sig platt intet för det timliga. Det blir dock efterverkningar för Säffle-Gunnar. Det har han själv sörjt för, genom att ej sköta de skyldigheter, som åligger svensk ungdom”.

Det senare syftar på att Gunnar hade 15 dagars militärtjänst ogjord.

”Proffsskandalen” stänkte också på IFK Åmål, som betalat reseersättning till och från regementet i Vaxholm, utan att bry sig särskilt mycket om Gunnar verkligen reste till och från Vaxholm.

Det slutade med att IFK Göteborgs styrelse och Gunnar Andersson blev avstängda i ett år, medan IFK Åmål kom undan med blotta förskräckelsen, efter en flygande revision från Svenska Fotbollförbundet. Två man höll förhör i en timme.

Säffle-Gunnar sattes i karantän veckan efter matchen mot Degerfors och två veckor efter den allsvenska premiären mot Jönköping. Två matcher som gjorde djupa intryck. Teve-journalisten Bo Hansson skrev många år senare:

”De två matcher jag såg avslöjade egentligen inga svagheter – han gjorde ett formidabelt intryck. Jag glömmer det förstås aldrig – det var den mest övertygande storseriedebut jag nånsin sett, förr eller senare; en sjusärdeles snidare som kom allt annat på planen att förblekna. Man stirrade hänförd och förhäxad på den smidige, snabbe, nye i blåvitt som försökte få igång ett lagspel i en fullkomligt otillräcklig och oförstående omgivning på planen. Han var ett nummer för stor för de övriga.”

Göteborgs-Kamraterna åkte ur allsvenskan den säsongen.

Det blev aldrig ett års vila från fotbollen för Gunnar Andersson. Han meddelade skriftligt till IFK Göteborg, att han tecknat kontrakt för att i fortsättningen som

FRANCE-LUXEMBOURG : On ne
les « repêchés » n'ont rien à
Foto: OM

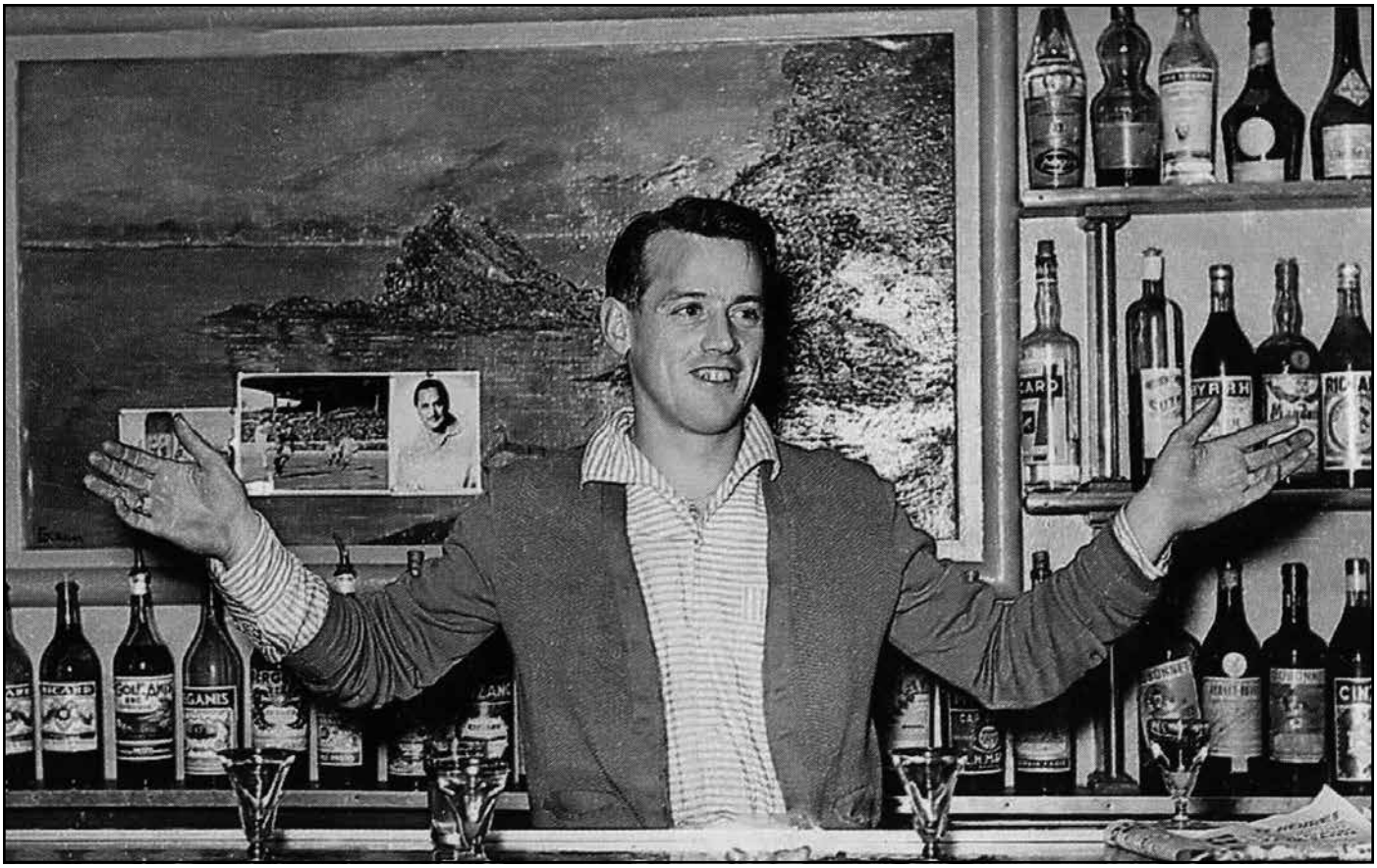

Vid sidan av livet som professionell fotbollspelare drev Gunnar Andersson en egen bar. Den blev ett populärt tillhåll för alla som ville ta ett glas med och sola sig i glansen av Olympique Marseilles firade storstjärna. **Foto: OM**

professionell spela fotboll för en fransk klubb. Men någon licens från Svenska Fotbollförbundet för Frankrikeresan skulle han inte få, förrän det ettåriga straffet var avtjänat.

Den franska klubben hette Olympique Marseille och hade, visade det sig, lagt ut sina krokar redan under turnén med KB Köpenhamn.

– Jag tog inte så allvarligt på det och inte heller på de förfrågningar jag fick från italienhåll. I midsommar var jag emellertid nere i Paris och gjorde upp med presidenten i Olympique och från och med då var det väl egentligen klart, sa Gunnar i GHT.

60 000 kronor skulle han få. 1,1 miljoner kronor idag. Till Dagens Nyheter sa han, 1968, att han inte sett röken av pengarna.

Söndag 10 december 1950 gjorde Gunnar "Säffle" Andersson "en sensationellt stark debut" i Marseille, med två mål när Olympique slog Helsingborgs IF med 4-2, under HIF:s mellansäsongsturné.

Säffle-Gunnars bokstavliga entré i Frankrike passerade inte obemärkt. Två sportjournalister hade fått nys om Gunnars ankomst och tågresa från Paris till Marseille. Han fick dock via telegram besked om att kliva av redan i Avignon, för att undvika uppståndelse på stationen i Marseille.

I Avignon plockades han upp av de två journalisterna, som körde honom i bil till Marseille och under resan passade på att göra en utförlig intervju.

Det tilltaget passade inte Olympique Marseille, som såg till att den ene av journalisterna fick en stämning på halsen, för att ha kränkt Säffle-Gunnars "personliga frihet".

Därefter gick det undan. Han ledde med stor framgång OM:s anfall, gjorde tolv mål den första seriesäsongen 1950-1951 och därefter 31, 35, 19, 21, 21 och 23 mål innan lågan brann ut. Sista säsongen, 1957-1958, gjorde han åtta mål.

"Reptilen från Marseille" är än i dag Olympiques främsta målskytt genom tiderna med 170 mål. 19 fler än jugoslaven Josip Skoblar. Som varande alla tiders skyttekung pryder han omslaget på klubbens officiella jubileumsbok, vilken gavs ut till 100-årsfirandet 1999.

I hemstaden Åmål var det svårare att bli profet. Han hyllades av Åmåls-Tidningens signatur "Hääär", efter att ha gästspelat och gjort fem mål när IFK Åmål slog Karlstads FF med 5-0. "Hans första halvlek fördunklar allt som hittills hänt i fotbollsväg på Örnäsvallens 50-åriga matta." "Vem är bäst av Sveriges tre stora centerforwards, Nordahl, Jeppson eller GA?" Svaret ges i samma artikel: "GA är Nordahl och Jeppson absolut överlägsen att göra mål".

PD:s signatur "-st" lät sig dock inte imponeras och skrev efter samma match: "Vad har en spelare, som troget utan feta traktamenten ställer sig till sin klubbs förfogande match efter match, att som tröst för en god genomförd match endast få äta beröm av en spelare, en man som arbetar med fotbollen som yrke och har alla möjligheter att glänsa när han deltar i det gamla gänget. Uppmuntras de, för sitt uppehälle arbetande pojkarna, med detta beröm?" Skrev "-st" om det han surmulet kallade "Säffle-kulten".

Senare kunde PD meddela läsekretsen, att Gunnar Nordahl uttagits som center i det Europalag som skulle möta England. Nordahl hade "lanserats med alla de avgivna rösterna, varför varken Jeppson eller Säffle-Gunnar kommit i åtanke".

På Svenska Fotbollförbundets hemsida kan den som är intresserad av sportens historia ta sig in i fotbollens Hall of Fame. Uttagning och inval görs av föreningen Sveriges Fotbollshistoriker.

2003, i samband med SvFF:s 100-årsjubileum, valdes den första elvan in och därefter har den mycket kvalificerade församlingen utökats med nya berömdheter. Säffle-Gunnar blev i september 2009 nummer 31 i raden, med motiveringen att hans "liv och karriär sammanfaller inte bara tidsmässigt med Nackas – de blev bara 41 respektive 45 år. Gunnar spelade blott två allsvenska matcher i vilka han dock dominerade på ett sätt som sällan upplevts. Fortsatte dominansen i Frankrike, där det anses att Jean-Pierre Papin är den ende i Olympique Marseilles framgångsrika historia som kan konkurrera med Säffle. Skyttekung i Frankrike 1952 (31 mål) och 1953 (35 mål)".

Samma förening har för övrigt också korat "Allsvenskans främste spelare utan landskamper". Rolf Zetterlund, som spelade 143 allsvenska matcher för Brage och AIK, vann. Före Gunnar "Säffle" Andersson, som spelade bara två allsvenska matcher i karriären.

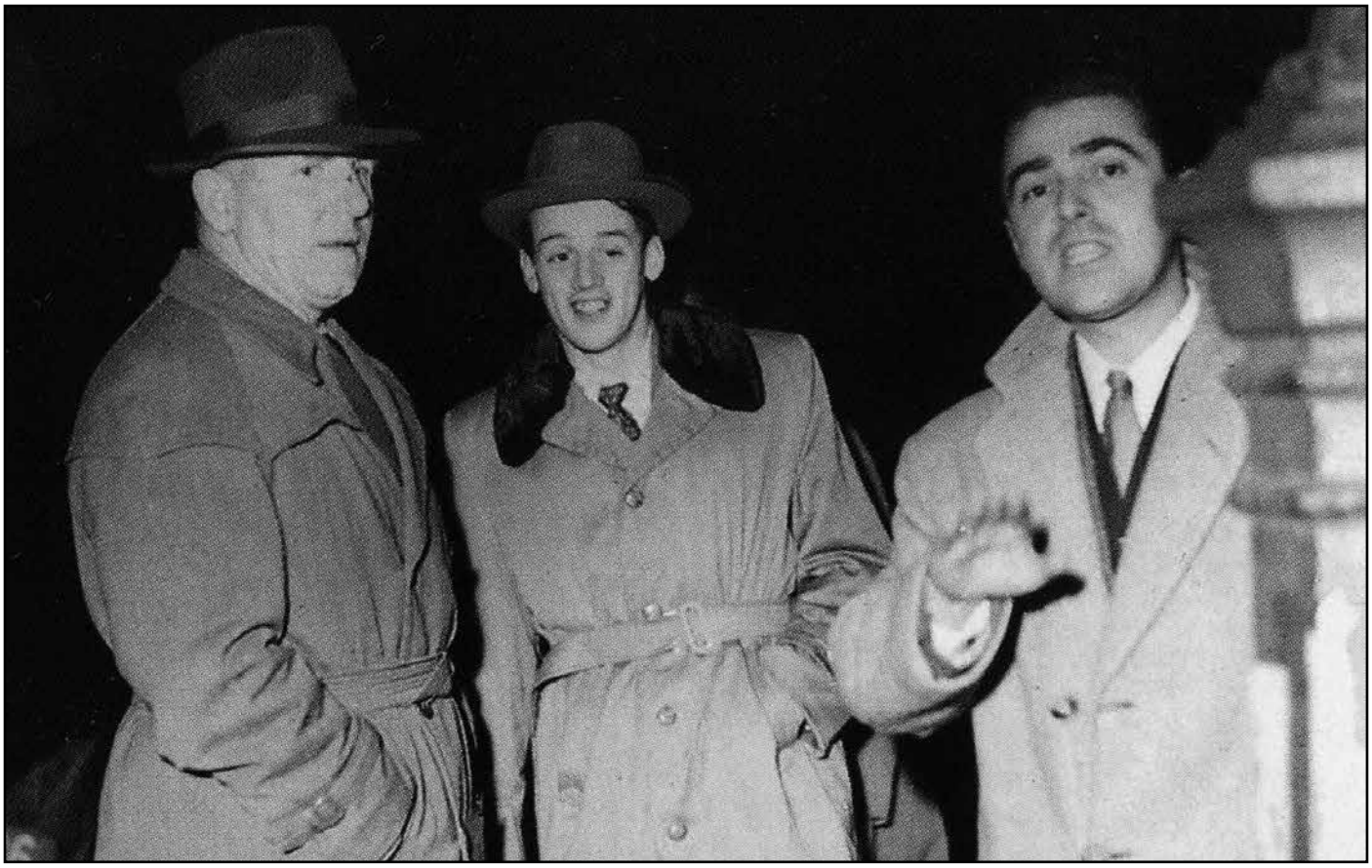

En ung Gunnar Andersson har nyss anlänt till Marseille. Han var bara 22 år när han debuterade i den franska toppklubben med att göra två mål.
Foto: OM

Gunnar Andersson föddes i Arvika 14 augusti 1928, växte upp i Åmål och dog i Marseille 1 oktober 1969, i misär.

"Säffle Andersson lade sig i en rännsten och dog. Han flyttade med egen kraft en hel stad till Frankrike. Den rymdes ledigt i Marseilles hamn. Alla busar lärde sig att ljuda och stryka det riktiga namnet från kyrkboken: Här låg Säffle. Det regnade och ögonen var öppna. Han var berusad som vanligt. Gud saknade en center i sitt lag".

Skriver Björn Ranelid i "Författarnas fotbollsbok".

Den gudarna älskar dör ung, skriver Pierre Echinard i Olympique Marseilles 100-årsbok, om Gunnar Andersson.

"Han kom i december 1950, alldeles okänd. Nitton år senare var han en bortglömd hjälte. Han blev otroligt älskad av publiken. Han såg inte ut som en krigisk viking, snarare tvärtom med sina smala axlar och ljusa hy. Han gjorde sällan de spektakulära målen med skott i krysset eller på volley. Han höll sig framme och såg till att det blev mål."

Sten Lindström

JOUEUR ÉTRANGER

Date de qualification : RENOUVELLEMENT

FÉDÉRATION FRANÇAISE DE FOOTBALL
GROUPEMENT DES CLUBS AUTORISÉS
Siège Social : 22, Rue de Londres, PARIS

Saison 1954-55
N° 1566

OLYMPIQUE DE MARSEILLE

LICENCE
de JOUEUR PROFESSIONNEL ou SEMI-PROFESSIONNEL

Nom ANDERSSON
Prénoms Gunnar
Né le 14/8/1928 à ARVIKA
Nationalité Suédoise
Domicile 21, Bd. Mazarade-Montolivet

Le Secrétaire du G.C.A. — Le Secrétaire du Club

Namn: **Gunnar Andersson**
Smeknamn: **Säffle**
Födelsedatum: **14 augusti 1928**
Födelseplats: **Arvika, Sverige**
Dödsdatum: **1 oktober 1969 (41 år)**
Dödsplats: **Marseille, Frankrike**
Längd: **175 cm**
Vikt: **75 kg**
Position: **Anfallare**
Landskamper: **Ingen för Sverige, men en B-landskamp för Frankrike**
Moderklubb: **IFK Åmål, 1943-49**
Övriga klubbar **IFK Göteborg, 1949-50**
Kjøbenhavns Boldklub, Danmark, 1950
Olympique de Marseille, Frankrike, 1950-58
Montpellier HSC, Frankrike, 1958
FC Girondins de Bordeaux, Frankrike, 1958-60
AS Aix-en-Provence, Frankrike, 1960-61
CALO Oran, Frankrike/Algeriet, 1961-62
AS Gignac, Frankrike, 1962-63
IFK Arvika, 1964
Matcher i OM: **220 st**
Mål i OM: **169 (näst bäste målskytt genom tiderna i OM)**
Övriga svenskar i OM: **Gunnar Johansson, 1950-1958, Dan Ekner, 1950-1951, Stellan Nilsson, 1954, Roger Magnusson, 1968-74, Anders Linderoth, 1977-80, Klas Ingesson, 2000-01.**

Gunnar Andersson lägt till vänster i övre raden i det Marseille som spelade cupfinal i Frankrike 1954. Marseille mötte OGC Nice och låg under med 0-2 i paus. Gunnar Andersson reducerade tidigt i den andra halvleken, men fler mål blev det inte och Nice vann finalen. **Foto: OM**

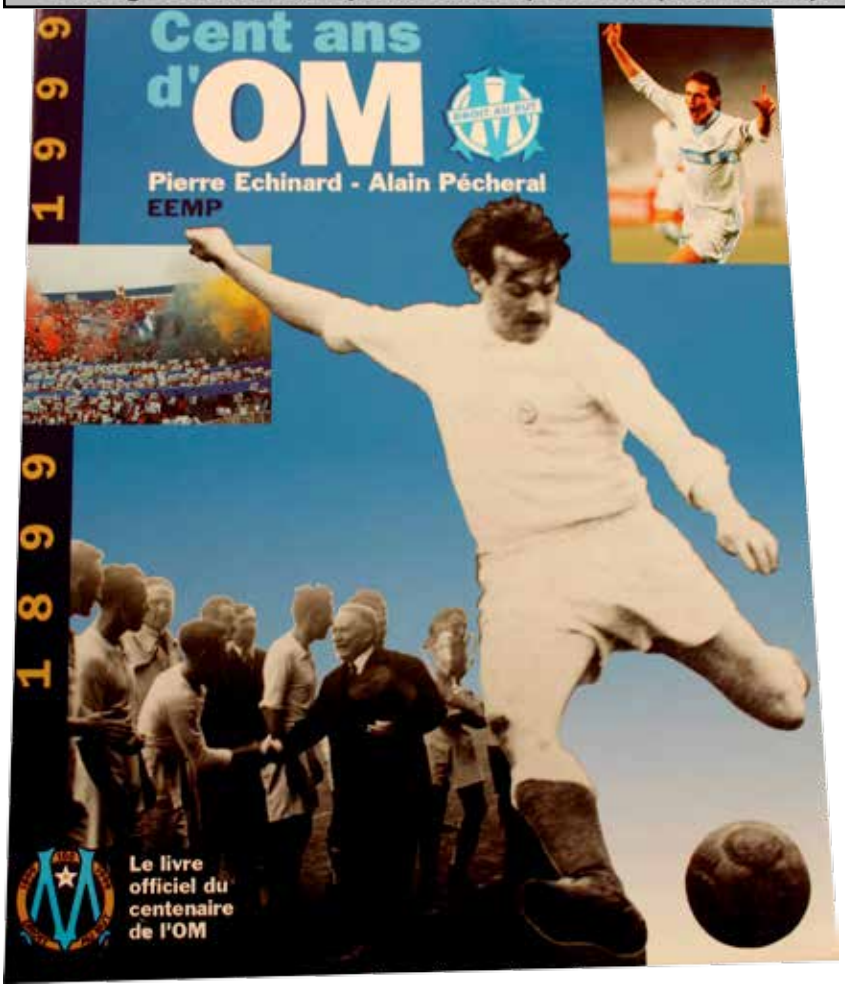

Gunnar Andersson från IFK Åmål ägnas stort utrymme och pryder bland annat omslaget på Olympique Marseilles officiella jubileumsbok, utgiven till klubbens 100-årsjubileum. **Foto: Tony Berg**

Vill du följa med hem till mig – och lyssna på lite vax?

Anders Höög
Åmål

Vad lyssnar du mest just nu?
Just nu är det Ghost och Sabaton. Det är väl inte band jag givit en chans tidigare för jag trodde inte jag skulle fastna för dem, men det är riktigt bra svensk rock.
Vilken var den första skiva du köpte själv?
Jag hade jobbat och sparat ihop pengar för att köpa mig en skiva och det blev "Destroyer" med Kiss. Wow vilket album, jag var såld på det direkt.
Och vart köpte du den?
Det var på den tiden EPA fanns i Åmål, så det är ett tag sedan.
I ditt tycke, vilken är den bästa skivan genom tiderna?
Det är svårt att plocka ut en skiva, det finns så många bra album. Men om jag blir tvungen att välja en blir det Journeys "Raised on Radio" som kom 1986.
Bästa partyplattan för lördag kväll?
Det är utan tvekan Deep Purples "Burn".
Bästa söndagsplattan?
Det måste bli Tommy Shaws "Ambition" från 1987.

Blue Shop

Blues Unfolded Fotobok av Berg/Wangeby **250:-/st**
Åmåls Bluesfest Fotobok av Tilt Photogroup **250:-/st**
Keps löjligt cool **150:-/st**
Bluesfest-dvd 2014, 2015, 2016, 2017 ..... **150:-/st**
Pins med bluesfestlogga **20:-/st**
Dekal med bluesfestlogga **20:-/st**
Nyckelband ordning och reda blues på freda **30:-/st**
Vykort till någon du tycker om **5:-/st**
Plektrum 10-pack **100:-/st**
Tygväska Rymmer allt från program till öl (el alkofritt alt) **120:-/st**
T-shirts från tidigare festivaler ..... **60:-/st, 100:-/2 st**
T-shirt 2018 årets coola festivaltröja **170:-/st**

Finns att köpa på
Åmåls Bluesförening kansli, 0532-713 98
www.bluesfest.net • info@bluesfest.ny

ÅMÅL's Blues Fest

Good Blues Never Fade

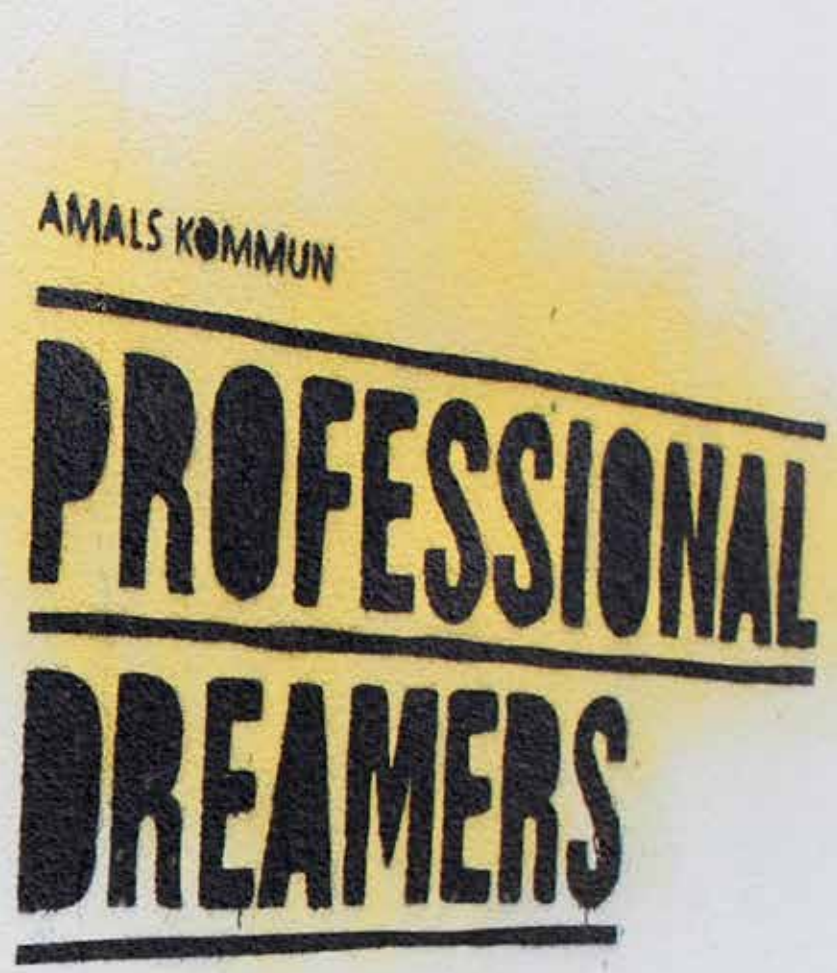

FRÅN GROTTOR I FRANKRIKE TILL KONSTHAMNEN I ÅMÅL

Daniel Larsson fastnade för gatukonsten under gymnasietiden i Uddevalla

En fantastisk målning vid Snösätraområdet utanför Stockholm.

Bildintresset föddes tidigt för Åmålsbon Daniel Larsson, även känd som London Larsson i vissa kretsar.
– Min moster Daga var duktig på att måla och lärde mig en del små knep som gjorde att jag kom vidare i mitt målande.

Intresset för bilder har funnits med under alla år, men det fanns en period när han inte målade så mycket. Första gången han kom i kontakt med gatukonst var när han gick i högstadiet i Bengtsfors och konstnären Carolina Falkholt kom till skolan och målade en hel vägg i det elevdrivna caféet.

När han senare gick på gymnasiet i Uddevalla började han få upp ögonen för graffiti.

– Vi brukade ta tåget ned till Göteborg när jag bodde i Uddevalla och när vi närmade oss centralen såg man ganska mycket graffiti. Jag kommer ihåg att det var vid IFK Göteborgs gamla klubbhus. Intresset för konstformen blev starkare och jag började också att lära mig om kopplingen till hip-hop och annat.

Ett tag bodde Daniel i Gamlestaden i Göteborg och kunde se mycket gatukonst, men målade inte själv. För ungefär tio år sedan började intresset för att måla själv ta fart det var också då han upptäckte att man kunde köpa sprayburkar speciellt ämnade för graffiti och gatukonst.

Highlights-butiken i Stockholm bidrog till att bildintresset och suget att måla pånyttföddes hos Daniel.

– Butiken hade det stora märket för sprayfärg inom graffiti- och gatukonstvärlden, Montana Black, dessutom hade de stora billiga uppspända dukar så jag experimenterade med att blanda sprayfärg och att måla med pensel eller penna på samma motiv.

Det har blivit en hel del målningar på duk och papper sedan dess och för ungefär tre år sedan målade jag för första gången på en vägg. Det var på en laglig vägg i Sandviken.

Första officiella uppdraget var tufft för Daniel Larsson.

– Jag fick förfrågan om att göra en livemålning vid en vernissage på Galleri Walls i Håverud. Det var spännande och lite nervöst. När det var dags för vernissagen hade jag 39 grader i feber och mådde inte alls bra. Jag funderade på att ställa in, men bestämde mig för att köra. Jag var genomsvettig och mådde lite illa, men det gick bra till slut och sedan har det rullat på.

Bland uppdragen var en vägg på Jejes gym där det låg förut, en cykeltunnel vid järnvägsstationen i Åmål samt ett projekt i Hunnebostrand där han var med och ledde ett gäng

ungdomar som utsmyckade en gångtunnel som ligger intill en skola och kulturhuset.

Gatukonsten och graffitin har en lång och brokig historia. älskad av många, hatad av många. Ordet gatukonst anger på ett specifikt sätt vad det handlar om. En konstform som utövas på gator i städer runt om i världen. Ordet graffiti, kommer från italienskans "Graffito" som betyder ristning.

Detta är ingen ny företeelse. Det avbildades djur och människor redan för 17.000 år sedan i Lascaux-grottorna i södra Frankrike. Romarna ristade in budskap i sten, likaså egyptierna och vikingarna. Graffiti och gatukonst ristas eller huggs inte in längre, konstnärerna har bytt verktyg. Nu är det pennor och sprayfärg som används.

Dagens gatukonst började egentligen med taggar (signaturer) som ibland hade ett kort budskap. Ett av de första taggarna att spridas över världen var "Kilroy was here". Det berodde på att de amerikanska trupperna under andra världskriget började skriva "Kilroy was here" tillsammans med en enkel teckning på en gubbe som tittade över ett staket eller liknande.

Att det var amerikanska militärer som började sprida signaturen var kanske inte så konstigt. Många har påstått att Kilroy bara var en påhittad karaktär, men det stämmer nog inte. Det finns mycket, bland annat gamla tidningsartiklar i ämnet, som tyder på att ursprunget till "Kilroy was here" var en herre som hette James J Kilroy. Han jobbade på Betlehem Steel Shipyard i Quincy i den amerikanska delstaten Massachusetts. Hans uppgift var att kontrollera att arbetslagen gjort ett fullgott jobb när de konstruerat krigsfartyg och stridsvagnar. Kilroy gillade sitt jobb och hade ingenting emot att krypa omkring i trånga utrymmen i stridsvagnar och fartygsskrov för att inspektera jobben. Men ofta kom ledaren för arbetslagen som gjort jobben efter inspektionen och ville göra det tillsammans med Kilroy. När han då berättade att han redan hade inspekterat fanns det en del som ifrågasatte hans engagemang och om han verkligen hade gjort kontrollen.

För att få slut på tjat och misstankar började han skriva "Kilroy was here" med en gul krita där han hade inspekterat. Detta fanns säkert kvar i många stridsvagnar och fartyg han inspekterat, och de amerikanska trupperna började skriva samma signatur där de befann sig under andra världskriget. När och varför bilden på gubben tillkom är inte känt.

Det är svårt att avgöra exakt vart och när taggandet tog fart, men troligtvis startade det i Philadelphia, Pennsylvania, eller möjligen New York. Under större delen av 1960-talet var

En tråkig husvägg vid Stignergstorget i Göteborg har fått nytt liv.

det gängen i Philadelphia som taggade för att markera sina områden. Men 1967 hände något. 14-årige Darryl McCray blev förälskad i en tjej som hette Cynthia. Han hade då börjat kalla sig Cornbred när han skrev sina taggar. För att visa Cynthia hur han kände skrev Darryl "Cornbred loves Cynthia" på platser där han visste att hon skulle se dem och det fungerade. Efter ett tag blev de ett par.

Cornbred blev sedan en av de tidiga stjärnorna inom den moderna graffitin. Hans signaturer fanns överallt, från en elefant på Philadelphia Zoo till Jackson 5's privata 747:a.

Till en början handlade det mest om taggar och kanske något formgivet ord, men med tiden utvecklades graffitin mer till bildkonst än taggar. Nu är det inte så att taggarna är borta på något vis. Ofta är det med just taggar som en nybörjare startar, sedan utvecklas det kanske till bildkonst.

1968 började det dyka upp taggar på den norra delen av Manhattan i New York. Den första av de som blev kända var signaturen Julio 204, som tog siffran från 204:e gatan där han bodde. Det spred sig med tiden söderut på Manhattan, men den som blev först med att sätta sin tagg över hela New York var en ung kille som hette Demitrios och bodde i Washington Heights. Hans tagg "Taki 183" fanns överallt. Hans jobb som springpojke gjorde att han rörde sig över stora delar av staden och var en flitig besökare i New Yorks tunnelbanesystem. Demitrios blev så stor att New York Times letade reda på honom och gjorde en lång intervju om varför han taggade som han gjorde. Tack vare de artiklarna var det många unga som fick upp ögonen för taggandet och började göra som sin idol.

Han var en av de första stora och ses idag ofta som den som drog igång allting. 1971 lyckades en New York Times reporter söka upp och intervjua Taki 183 för att försöka förstå meningen med hans budskap. I och med den, och flera efterföljande artiklar om Taki 183, så började flera hundra ungdomar uttrycka sig via tunnelbanenätet. Frank 207 och Joe 136 är två andra tidiga målare.

Allt fler började använda sig av tunnelbanan som mål för sitt taggande och sin graffiti. Via just tunnelbanesystemet spred sig också konstformen till andra stadsdelar i New York. Efter ett tag upptäckte de som taggade att de kunde vara relativt ostörda på bangårdarna, och det var då tunnelbanevagnarna började att smyckas med taggar.

Med tiden utvecklades taggarna, bokstäverna blev tjockare, fick konturer och fick allt mer formgivning. Sedan kom också enkla bilder och med tiden har graffitin utvecklats till en fantastisk konstform och även börjar ta plats i gallerier och museum.

Det är emellertid inte alla som uppskattar gatukonsten. Myndigheterna, inte minst i New York, har ända sedan starten fört en intensiv kamp på gatumålarna. Myndigheterna lade stora pengar på att bekämpa klottrandet, som det handlade om i deras ögon. När kokainet började sprida sig på gatorna under början av 1980-talet blev miljöerna där gatukonstnärerna höll till allt farligare då även vapen blev allt vanligare när drogerna ökade i storstäderna. Det gav i sin tur myndigheterna möjlighet att skärpa en rad lagar, däribland mot klottring. Det infördes åldersgräns på att köpa färg och de som köpte färg registrerades även med namn och adress. Straffen skärptes också vilket i sin tur ledde till att många gatukonstnärer gav upp, men inte alla.

Denne gamle fiskare pryder en husvägg i centrala Arvika.

Mer spännande gatukonst vid Snösätraområdet.

En som på allvar insåg kraften i gatukonsten var fotografen Martha Cooper. Hon fotograferade ungdomar på Lower East Side på Manhattan under 1970-talet. Men det var först när hon mötte Donald White, mer känd som Dondi, som hennes fotograferande fick en djupare mening. Hennes bild på Dondi när han balanserar mellan två tunnelbanevagnar samtidigt som han målar på den ena vagnen är idag en ikonisk bild inom gatukonsten. Den finns med i hennes bok "Subway art" från 1984, En bok hon gjorde tillsammans med Henry Chalfant. Hon var först med att porträttera gatukonstnärerna som konstnärer vilket också ger henne en särskild ställning i gatukonstens historia.

Med tiden har allt fler städer börjat inse värdet av gatukonst. Många stora städer har idag lagliga väggar där det är fritt fram att måla, andra ger uppdrag till duktiga graffiti- och gatukonstnärer för att göra tråkiga väggar eller stadsdelar trevligare och mer inbjudande. En del av de riktigt duktiga och kända gatukonstnärerna har också hittat in i finrummet och deras verk säljs idag för stora pengar. Det är onekligen en kontrast mot hur det var i starten då just den etablerade konsten och det kommersiella samhället stod för allt som de konstnärerna ogillade. Givetvis var inte fallet så för alla, men många var starkt emot etablissemanget de idag blivit en del av.

Kommersialiseringen har också delat upp gatukonstnärerna i två läger. Ena delen tycker att utvecklingen är ok, den andra delen menar att det går emot allt graffitin står för.

När det gäller graffitin världen över började den så smått spridas på 1970-talet, men det var i början av 1980-talet som graffitin exploderade runt om i världen. Berlinmuren var ett givet mål, åtminstone på den västtyska sidan.

1981 dök Blek le Rats bilder upp på en rad platser runt om i Frankrike. Han anses vara en av de första som använde schabloner i sin gatukonst. Hans artistnamn, Blek le Rat, är inte så långsökt då många av hans verk innehöll mängder av bilder på råttor. Hans konst blandar politiska budskap med humor.

Året efter tog Keith Haring steget från tunnelbanan in i de fina gallerierna. Han var inte först att ta steget, men en av de mest kända. Hans signum är snabba skisser med vit krita på mattsvart papper. Det ledde senare till större jobb i form av installationer och stora fristående verk som idag är högt värderade av konstköparna.

I början av 2000-talet blev gatukonsten laglig i allt fler länder. Tidiga i Europa var Frankrike och Belgien, vilket kanske inte är så konstigt. I dessa länder är seriekulturen stor och många husväggar i Bryssel pryds av exempelvis Tintin och kapten Haddock och andra kända seriefigurer.

Två städer som var tidiga med gatukonstfestivaler var Stavanger i Norge och Melbourne på Nya Zeeland. Där insåg de styrande tidigt attraktionskraften av offentlig bildkonst. Idag är det ganska många större städer som har gatukonstfestivaler.

Ett par som har haft stor betydelse i spridningen av gatukonst och graffiti på internet är Marc och Sara Schiller. Efter terrorattacken den 11 september 2001 gick Marc runt och fotade gatukonsten i sina hemkvarter i Soho, New York. Ett par år senare startade han och Sara bloggen (Wooster Collective) som hyllade gatukonsten. Bloggen fick stor uppmärksamhet och liknande internetsidor och bloggar började dyka upp runt om i världen. Idag är det många fotografer och gatukonstnärer som delar sina bilder på Facebook, Instagram, Twitter, bloggar och hemsidor. Men det var Wooster Collective som visade vägen.

Guldet för gatukonstnärerna. Sprayburken. Montana White och Montana Black är arbetsredskapet för många gatukonstnärer.

Daniel Larsson har flera inspirationskällor inom gatukonsten, När han fördjupade sig i gatukonsten hittade han tidigt några konstnärer han följt sedan dess och de har haft ganska stor inverkan på hans sätt att se på konstformen, men även inspirerat i det egna målandet.

– Jag har några favoriter jag följt länge. Musa 71, en tjej från Barcelona är en av dem. Carolina Falkholt har jag följt ända sedan hon målade i vårt skolcafé. Amara Por Diaz, Tristan Eton och Bless är stora inspirationer. Just Bless, som är en svensk tjej som heter Anja Blom, är kanske den största inspirationen, säger Daniel.

I början var gatukonsten ofta politisk och har till vissa delar varit det under alla år och ibland har en bild fått stor politisk effekt. 2008 fick gatukonstnären Shepard Fairey för sig att skapa en affisch för att hylla presidentkandidaten Barack Obama. Han skapade bilden på en dag och döpte den till "Hope". Obama gillade bilden och det blev omgående en officiell bild som användes i kampanjen. Därefter har den producerats i en rad olika former, från affisch och t-shirts till kaffemuggar och mycket annat. Det är också en flitigt kopierad bild som många andra gjort egna varianter. Hyllningen till Obama innebar också att Shepard Faireys karriär fick sig en ordentlig knuff framåt.

Graffitin och gatukonsten har nu även etablerat sig på de stora museerna och i modevärlden där flera designers har hämtat sin inspiration från gatukonsten både till sina kläder och till miljön för såväl modeshower som fotosessioner.

Ett annat bevis för att gatukonsten nu är etablerad och accepterad kom 2012 då Simpsons ägnade ett helt avsnitt åt graffiti och gatukonst. Några år tidigare hade filmen "Exit through the gift shop" av Banksy haft premär. Simpsons hyllning heter "Exit through the Kwik-E-Mart". Där blir Bart Simpson en hyllad gatukonstnär som erbjuds att ställa ut på ett galleri samtidigt som han blir arresterad för att han målat runt om i Springfield. I avsnittet finns tecknade versioner av Shepard Fairey, Ron English och Kenny Scharf med. Nja, att Simpsonavsnittet skulle vara viktigt för gatukonsten är kanske att ta i, men en rolig hyllning är det.

Till Sverige kom graffitin på allvar i början av 1980-talet. Många menar att det var när filmer som "Stylewars" och "Wildstyle" visades på tv som graffitin fick fotfäste i Sverige. En av de första orterna i Sverige där graffitin spred sig var Östberg, och när tv gjorde ett reportage om detta spred sig graffitin på allvar i Sverige. När man påstår att graffitin kom till Sverige på 1980-talet är det en sanning med modifikation. Punkkukturen hade redan på 1970-talet taggat sina politiska budskap, men den formmässigt utvecklade graffitin och gatukonsten kom på 1980-talet.

En milstope inom den svenska gatukonsten är en väggmålning i Stockholm på 1990-talet där två målare skrev "Facinate". Den var då Europas största väggmålning och är idag K-märkt av svenska staten. Väggmålningen är extra intressant på grund av att Stockholm på den tiden hade en stenhård nolltolerans mot gatukonst. I svensk gatukonsthistoria är målningen en av de absolut viktigaste.

Idag finns det fantastiska väggmålningar runt om i världen, så även i Sverige. Snösätraområdet i Stockholms utkanter är som ett stort galleri utslängt en bit utanför centrum, vilka fantastiska konstnärer det huserar här. Det finns även områden i många andra svenska städer där gatukonsten verkligen pryder sin plats, så även i Åmål.

– Det finns många platser jag gillar när det gäller gatukonst. Bryssel är en stad med mycket fantastiskt gatukonst. Området runt Röda sten i Göteborg är ett av dem, men jag har många kvar att upptäcka, avslutar Daniel.

Text & bild: Tony Berg

Översta bilden är från Åmål, Bilden till vänster från danska Horsens och på den högra bilden är Daniel Larsson i färd med att göra en ny målning i konsthamnen i Åmål. På högersidan en av de duktiga konstnärerna i Snösätra som inte vill skylta med sitt namn.

EDGE

Viktiga årtal i gatukonstens historia

1940-talet: ”Kilroy was here” spreds över store delar av världen av amerikanska trapper. Det fanns till och med en Kilroytagg på VIP-toaletten vid Potsdamkonferensen 1945. Josef Stalin var inte alls road utan undrade vem denne Kilroy var som hade varit och kladdat på toaletten

1949: Edward Seymour uppfinner sprayflaskan

1961: Berlinmuren byggs, den kom med tiden att bli en stor canvas för folk att uttrycka sig på, åtmistone på den västra sidan

1967: Signaturerna Cornbread och Cool Earl börjar synas runt om i Philadelphia

1970-talet: Taggarna börjar synas på tunnelbanetågen och utvecklas samtidigt och blir mer unika

1972: Hugo Martinez startar United Graffiti Artists, ett kollektiv som för första gången visar upp graffiti i gallerier

1979: Martha Cooper möter Dondi och börjar dokumentera New Yorks gatukonstnärer vilket senare resulterar i boken ”Subway Art” som släpptes 1984

1980-talet: Graffitin visar sin samhörighet med hip-hop- och punkrörelserna

1981: Blek le Rats schablongraffiti dyker upp på en rad platser i Paris

1982: Keith Haring tar steget från tunnelbanan till gallerierna

1982: Henry Chalfants dokumentär ”Style wars” visar graffitirörelsens frammarsch

1982: Det krossade fönstret-teorin presenteras. Den menar att ringa vandalisering leder till betydligt grövre brottslighet, och graffitin räknas till som en inledande väg till grövre brottslighet

1983: Dokumentärfilmen ”Style Wars” harpremiär

1990-talet: Sovjets och järnridåns fall öppnar upp Östeuropa för gatukonsten

1998: Gatukonstnärerna hittar på allvar internet och får därigenom en mer direkt kontakt med sina fans världen över

2000-talet: Gatukonsten blir laglig på många platser runt om världen

2001: Wooster Collective grundas av Mark och Sara Schiller

2004: Den allmänna uppfattningen om gatukonsten ändras igen och försäljningen av graffiti på gallerier ökar igen

2006: Influenser från internet och västerländska turister gör att graffitin börjar bli populär i små asiatiska städer.

2008: Shepard Faireys poster ”Hope” blir en symbol för Barrack Obama under 2008 års presidentvalskampanj i USA

De två översta bilderna på denna sidan och ”Manneken Peace” på högersidan är från Bryssel. Bilden längst ned på denna sidan finns i Göteborg.

30
BELGIAN
HIPHOP
1985-2015
MANNEKEN
"PEACE"
CHOUX CHOUX DE BRUXELLES
H

Båda bilderna på detta uppslag är hämtade från Snösätra utanför Stockholm.

Världens 10 mest berömda graffitikonstnärer

Nr 1: Banksy
Nationalitet: Engelsman
Född: 1974
Banksy är en anonym graffitikonstnär. Han började sin karriär på 1990-talet i engelska Bristol. Han anses av många vara den bäste genom tiderna med en rad kända målningar sedan starten. Trots att han anses vara den störste har han alltså lyckats förbli anonym, men ändå tjänar han gott på sin konst och fortsätter att vara produktiv.

Nr 2: David Choe
Nationalitet Amerikank
Född: 1976
Han började sin karriär som graffitimålare i Los Angeles. Han är känd för sina utmanande och ganska råa bilder, men så kallar han också sin stil för "Dirty". Har bland annat målat väggarna inne på Facebooks första kontor i Silicon Walley. Sedan har han gjort fler uppdrag åt Facebook. Istället för gage valde han aktier i företaget, några år senare hade hans aktier stigit till ett värde av 200 miljoner dollar, ganska ok betalning för jobbet.

Nr 3: Eduardo Kobra
Nationalitet: Brasilianare
Född: 1976
Han föddes i ett ganska fattigt område i Sao Paolo. Han fastnade tidigt för gatukonsten och gjorde sig ett namn under 1990-talet. Han är mest känd för stora väggmålningar i förhållandevis ljusa färger. Hans bilder är ofta fotorealistiska och han är också känd för sina 3D-bilder. Eduardos mest kända bilder är porträtt av ikoniska perosner från historien och han använder även sin konst för att göra folk uppmärksamma på den miljöförstöring som pågår idag. Inför OS i Rio 2016 gjorde han en väggmålning på Olympic Boulevard som enligt Guinness World Records Book är världens största väggmålning på lite knappt 3.000 kvadratmeter.

Nr 4: Blek le Rat
Nationalitet: Fransman
Född: 1952
Xavier Prou, som är hans riktiga namn, uppmärksammades 1981 när han började göra målningar på råttor, många råttor, med hjälp av mallar han skapar. Han tog sitt namn från seriefiguren "Blek le Roc" där sista delen av Blek le Rat är ett anagram för art. Han var en av de första, om inte den förste, som skapade gatukonst med hjälp av på förhand gjorda mallar. Det gjorde att han kunde göra sina målningar snabbt och sedan lämna platsen lika snabbt för att inte bli tagen av polis. Blek le Rat är idag en av de riktigt stora namn inom graffitin och har inspirerat många unga konstnärer, däribland Banksy som ofta hyllat sin franske föregångare.

Nr 5: Os Gemeos
Nationalitet: Brasilianare
Födda: 1974
Os Gemeos är inte en person utan en duo som består av tvillingbröderna Otavio och Gustavo Pandolfo. Os Gemeos är portugisiska och betyder just tvillingarna. De började sin karriär 1987 i hemstaden Sao Paolo och blev snabbt ett namn på den lokala gatukonstscenen och med tiden har de också varit med och utvecklat det som idag anses vara den brasilianska stilen inom graffitin.

Nr 6: Vhils
Nationalitet: Portugis
Född: 1987
Vhils, eller Alexandre Manuel Dias Farto som är hans riktiga namn, började måla graffiti när han bara var tio år gammal. Som 13-åring började han måla på järnvägslinjer och depåer i Lissabon. Sedan började han måla runt om i hela Portugal och därefter Europa. Han använder inte bara sprayfärg och andra vedertagna verktyg för gatukonstnärer. Han använder gärna hammare, mejslar, syra och andra mindre konventionella verktyg för att skapa sin konst. Vhils ungdom till trots räknas han redan till de stora inom gatukonsten.

Nr 7: Lady Pink
Nationalitet: Ecuadorian
Född: 1964
Lady Pink, Sandra Fabara (Ambato), kom till USA vid sju års ålder och växte upp i New York. Hon började måla på tunnelbanetåg som 15-åring. Hon har hela sin karriär låtit sin konst kämpa för kvinnans sak i dagens värld där de ofta får kämpa för sina rättigheter på många plan, rättigheter som egentligen borde vara självklara. Hon var en av de första kvinnorna att göra sig ett namn inom gatukonsten. Hon kallas ofta, med all rätt, "The First Lady Graffiti". Lady Pink månar också om unga konstnärer och besöker ofta skolor och ungdomsgårdar och sprider sin kunskap.

Nr 8: Seen UA
Nationalitet: Amerikanare
Född: 1961
Seen UA, Richard "Richie" Mirando, är ännu en av många gatukonstnärer som började riktigt ung. Han var bara tolv år gammal när han började måla i New Yorks tunnelbanesystem 1973.
UA står för hans crew, United Artists. De fick snabbt ett rykte om sig om att vara snabba och duktiga. Han är mest känd för sina illustrationer av serietidningshjältar och tecknade figurer från amerikansk tv. Han kallas ofta för The Godfather of Graffiti.

Nr 9: Blu
Nationalitet: Italienare
Född: Inte känt
Precis som Banksy har Blu lyckats hålla sin riktiga identitet hemlig. Han blev känd 1999 för en serie olagliga målningar i Bolognas historiska delar av centrum samt i flera av stadens förorter. Han började måla med sprayfärg som de flesta andra, men bytte efter ett tag till vanlig husfärg vilket gjorde att han kunde göra större målningar snabbare. Blu är ofta politisk i sina målningar och är starkt kritisk mot elitismen inom konstvärlden idag. Numer finns hans målningar över hela världen.

Nr 10: Lee Quiñones
Nationalitet: Puerto Rican
Född: 1964
George Lee Quinones är en av de gatukonstnärer i New York som anses ha haft ett stort inflytande när det gäller hur gatukonsten utvecklas i New York under 1970- och 1980-talen. Han började måla 1974 och gjorde sig bland annat känd för att lämna poetiska budskap på sina målningar. Ett exempel är: "Graffiti är konst och om konst är ett brott, snälla Gud, förlåt mig". han skapade flera av den tidens mest kända och älskade målningar, men dessvärre är merparten av dessa borta. En del övermålade en del fastigheter rivna. Han var också en av de första gatukonstnärerna som började måla på duk och idag finns många av hans verk på musem runt om i världen.

Strax utanför listan:
Shepard Fairey, Futura 2000, Invader, Mr. Brainwash, Dondi White, Retna, Revok, Daim, Seak, Saber, Reyes, Espo, Ket, Laser 3.14, Fourteen Bolt, Lee, Blade, Iz the Wiz, Stephen ESPO Powers, Twist/Barry McGee, Eine, Claw Monkey, Banos, Nekst, Horfe, Taps & Moses, Katsu, Egs, Utah & Ether, Boris from Bulgaria, Stinkfish, Gaia, Guerilla Girls, Ron English, Cost and Revs, Keith Haring, Jean-Michel Basquiat

Källor: Speerstra, Art History, Mental Floss, My Modern Met, Vintage News, Graffiti Know How, Widewalls, Time

PAL RITZ AND THE PICCOLOS

De förutspåddes en lysande framtid av journalister och folk som hade koll på musikbranschen, men någonstans på vägen försvann bandet. När Pal Ritz and The Piccolos var som bäst var de verkligen bra, men kontinuiteten var kanske inte bandets starka sida.

Foto:

Pal Ritz & The Piccolos på Sjösidans scen våren 2017. **Foto: Tony Berg**

Bandet hade egentligen allt som behövdes för att lyckas. Bra musiker, starka låtar och det viktigaste av allt – ett eget sound. Allt såg också ut att vara upplagt för framgång. Första singeln blev veckans Smash hit i Kaj Kindvalls program Poporama i april 1982 – men sedan tog det stopp.

När det var dags att spela in albumet hade skivbolaget satt Tomas Ledin som producent. Ett ödesdigert val eftersom han mer eller mindre raderade Pal Ritz & The Piccolos eget sound. Men det är bara en del av sanningen. Killarna i bandet hade inte riktigt förstått hur stort det var att få ett kontrakt med ett bolag som Polar. De kom till inspelningarna utan att ha repat in låtmaterialet.

Dessutom var flera av låtarna halvfärdiga och skrevs klara under inspelningarna. kombinationen dåliga förberedelser och en produktion som lämnade mycket övrigt att önska blev början till slutet för Pal Ritz & The Piccolos. Nu har det snart gått över 40 år sedan allt började, kanske är det dags att ta hand om arvet nu.

Saints var Åmåls mest kända band under 1970–talet, den rollen togs över av Pal Ritz & The Piccolos på 1980–talet då bandet bland annat gav ut albumet "Kyssar och slag". Pal Ritz & The Piccolos bildades någon gång under 1979. Trummisen Dan Magnusson och gitarristen Jimmy Östlund, som tidigare spelat tillsammans i banden Tapto och Firgas, började spela tillsammans med basisten Janne Svensson, som Dan Magnusson spelat med i bandet Messalina, men trion saknade en sångare.

I samma veva flyttade norrmannen Pelle Skjervik till Åmål. Skjervik uppträdde då ofta som trubadur. Killarna hörde talas om honom och Dan Magnusson gick helt enkelt hem till Pelle frågade om han ville vara med i bandet – och det ville han. Men det fanns egentligen en kille till, bandets femte medlem, men han var aldrig med och spelade. Det var Stefan Ferger som var bandets ljudtekniker och såg till att herrarna blev bortskämda med bra ljud. Han driver idag Ljudmakaren i Säffle, ett av Sveriges bästa företag inom sin genre.

Från början tog de sig namnet Slips och gjorde bland annat en inspelning hos Radio Trestad som sändes på midsommaraftonen 1980. Redan från starten var det mestadels eget material som gällde och då med engelska texter. Vid radiospelningen bjöd Slips på både svenska och engelska låtar. Dels de egna låtarna "Illusions", "There's a way", "Live your lifes" och "You don't like rock'n roll" samt en cover på "Walking on the moon" av The Police.

Per Skjervik.
Foto: Tony Berg

Unga och coola tidigt 1980-tal, Per Skjervik, Janne Svensson, Jimmy Östlund och Dan Magnusson. **Foto: Polar**

Sändningen avslutades sedan med en svensk låt, ”Kost á la Tumba”, som gav en liten indikation om vart bandet var på väg. Om det skulle gå att få ett skivkontrakt, vilket var killarnas mål, så skulle det ske med svenska texter, sådana var tiderna då. Jimmy Östlund gjorde för det mesta musiken. Texterna skrev Dan Magnusson eller Per Skjervik.

Det är nog inte helt fel att stoppa in bandet i genren rock-reggae. Det märktes ganska tydligt att The Police fanns med bland medlemmarnas favoriter. Dels gjorde de ofta covers på några Police-låtar vid sina spelningar, ”Walking on the moon” och ”Message in a bottle”, men samtidigt kunde man hitta lite ska i deras musik och när det kommer till den svenskspråkiga låten ”Kost a la Tumba” känns det som om den skulle kunna ha platsan på vilket Dag Vag-album som helst.

Kort efter radiospelningen blev det också klart att de inte kunde fortsätta att heta Slips. Ett Stockholmsband hade redan rätten till det namnet. Efter ett tags funderande blev det till slut det nya namnet på bandet Pal Ritz & The Piccolos, man kan ju fundera på hur herrarna tänkte, men risken för att något annat band hade tagit samma namn var väl inte direkt stor.

Med tiden blev det allt fler egna låtar med svenska texter och till slut blev det napp. Abbas skivbolag, Polar Music International, med Stickan Andersson i spetsen såg till att signera ett kontrakt med Åmålsbandet.

Killarna hade med hjälp av en gammal bandspelare spelat in några låtar när de repade en kväll. Det var inte någon vidare kvalitet på inspelningen, men trots det skickade de den på vinst och förlust till produktionsbolaget Pigalle i Sundsvall.

Där fastnade de direkt för Pal Ritz & The Piccolos, trots den mediokra inspelningen. Pigalle tog hand om bandets konsertbokningar, men de tipsade också Polar om bandet från Åmål. Därefter gick allting ganska snabb och till slut fick killarna sitt efterlängtade skivkontrakt.

Redan innan kontraktet med Polar hade bandet varit på väg att signera ett kontrakt med ett bolag som hade hört – och ville spela in – låten ”Mr Langare” som singel. Men det visade sig snart att bolaget inte var seriöst och att löftena inte ens var värda papperet de skrevs på.

Under tre dagar i månadsskiftet juni-juli 1981 var bandet uppe i Polars studio i Stockholm och spelade in låtarna ”Snobbar som jobbar” och ”Modern politik”. De båda låtarna fanns sedan med på en samlingsskiva med namnet ”6x2”, där sex av Polars nya band fick chansen att visa upp sig med två låtar var.

Därefter var det dags att ge sig in i studion igen för att spela in den första singeln. Med Abbas bassist Rutger Gunnarsson som producent spelade de in ”Tyst kärlek” och ”Nattens lejon”. Singeln släpptes sedan våren 1982, och då var Pal Ritz & The Piccolos ett eftertraktat namn hos arrangörer runt om i landet. Bandet fick en hel del uppmärksamhet och ”Tyst kärlek” blev utvald till venckans Smash hit i Kaj Kindvalls radioprogram Poporama.

Jimmy Östlund
Foto: Tony Berg

Pal Ritz & The Piccolos utanför Karlbergsgymnasiet i mitten av 1990-talet. **Foto: Tony Berg**

Vintern 1982-83 arbetades det flitigt i studion igen. Nu var det bandets debutalbum som gällde. Killarna ville egentligen producera skivan själv, eller möjligtvis ta hjälp av Eldkvarns producent, Anders Lind, men Polar var inte alls inne på samma linje.

Det blev återigen Rutger Gunnarsson som producent, något som killarna var nöjda med, men dessvärre fick bandet också Tomas Ledin på köpet. Resultatet blev albumet "Kyssar och slag" som släpptes våren 1983. Skivan innehåller tolv låtar. Dan Magnusson och Jimmy Östlund hade gjort text respektive musik till alla låtar utom Snoddas gamla hit "Flottarkärlek" som Hugo Lindh hade gjort och "Våra drömmar" som Per Skjervik hade skrivit både text och musik till.

En av skivans bästa låtar var "Jag väntar på dej" som Dan Magnusson och Jimmy Östlund skrev under en paus vid inspelningarna. Det tog knappt en timme att snickra ihop den låten, med ett mycket bra resultat som följd.

Men det var en annan låt, "Locka mej att älska", som valdes till att bli första singel. Och från Polars sida var man övertygad om att det skulle bli en av 1983 års stora sommarhits. Nu blev det inte så. Låten var ok, men inte lika bra som den hade kunnat bli, och det samma gäller hela skivan. Bandets själ producerades bort, något Tomas Ledin delvis får ta på sig. Vid denna tidpunkt hade Pal Ritz & The Piccolos allt som behövdes för att bli ett av Sveriges bästa band, bra låtar, bra musiker, de såg ganska bra ut, jo faktiskt, och de hade ett eget sound och driv i musiken. På minussidan får vi väl räkna in produktionen och att Polar inte lyckades med sin marknadsföring av bandet. Samtidigt kan inte allt skyllas på felaktig lansering, eller dålig produktion, Pal Ritz & The Piccolos var ett fantastiskt bra liveband, men saknade förmågan att förbereda sig för arbetet i studion. Killarna levde det glada rocklivet när de istället borde ha repat som aldrig förr och skrivit nya låtar inför inspelningarna, inte under.

Jag kan ändå inte låta bli att fundera på hur det hade kunnat gå. Bandet hade en bred repertoar och flera mycket bra låtar lämnades vid sidan av albumet, låtar som rätt behandlade hade haft stor hitpotential. Det finns gott om låtar som hade platsat på albumet. Starkt politiska låtar som "En värld i kaos" och "En bit av livet", rockare som "Karneval i Rio", "Humpty dumpty" och "Byråkrat", för att bara nämna några.

Senare samma år var de skivaktuella igen på samlingsskivan "Äntligen sommarlov" tillsammans med artister som Tomas Ledin, Low Budget Blues Band, Benny Andersson, Abba och Mats Ronander. Pal Ritz & The Piccolos bidrag till den skivan var låten "Good day sunshine" skriven av John Lennon och Paul McCartney.

Sommaren 1983 var bandet också med vid en direktsänd radiokonsert vid Örnäsparken i Åmål. Ungdomsradion i Göteborg gjorde det året en satsning som hette "Dalsland direkt" där de under en veckas tid reste runt i Dalsland och sände livekonserter med en rad olika band, såväl lokala som mer kända, direkt i riksradion. I Åmål spelade de tillsammans med Björn Afzelius och hans Globetrotters inför en vältalig publik. Åmålsbandet gavs 20 minuter direkt i svensk radio och gjorde en bejublad spelning.

Janne Svensson.
Foto: Tony Berg

Pal Ritz & The Piccolos tidigt 1990-tal. **Foto: Tony Berg**

I slutet av 1983 hade de avverkat ett otal spelningar i Sverige från norr till söder. Bland annat spelade de tillsammans med Tomas Ledin vid ett flertal tillfällen under hans sommarturné. De många spelningarna blev till slut för mycket och killarna tyckte inte det var roligt längre och bestämde sig för att lägga av.

Under mitten av 1980–talet gjorde gruppen endast några sporadiska spelningar, och då var Vänersborgstjejen Marie Flodén som sångerska med istället för Per Skjervik. Istället arbetade bandets medlemmar på andra håll. Dan Magnusson spelade in skivor med Togges Gossar och Copperhead Run. I det sistnämnda bandet medverkade också Janne Svensson. Dan Magnusson hade också medverkat på skiva innan Pal Ritz & The Piccolos bildades. Redan 1976 var han med på Mellerudssångaren Kjell Anderssons album, "Lite av varje".

I slutet av 1980–talet vaknade bandet till liv igen, men då hade namnet kortats ner till Pal Ritz. Sättningen var också lite annorlunda. Janne Svensson fanns inte med utan hade ersatts av basisten Kenneth Stålhandske, dessutom hade bandet utökat med en organist, Lars Hägg, samtidigt som Pelle Skjervik var tillbaka i bandet igen.

Pal Ritz fortsatte att köra sina gamla svenska låtar, och började även att arbeta med nytt material, men nu hade killarna återgått till engelska texter.

Efter ett tag byttes det medlemmar igen. Janne Svensson återkom när Kenneth Stålhandske slutade och Stefan Jacobson, keyboard, ersatte Lars Hägg. Efter något år slutade även Stefan Jacobson och Pal Ritz bestod då återigen enbart av sina originalmedlemmar. I början av 1990–talet hade bandet blivit en fast punkt på dagordningen vid Åmålshälja och det blev dessutom en del spelningar runt om i landet igen.

De nya egna låtarna visade också prov på att killarna i bandet mognat och delvis fått en annan syn på tillvaron. Låtar som "You're not the only one", "Let me take you home" och "Hold me" blev synonyma med det 1990-talets Pal Ritz, som också tagit tillbaka sina Piccolos.

Planer fanns också på att göra en ny skiva, som då skulle ha blivit engelskspråkig, tyvärr rann de planerna ut i sanden. Under andra hälften av 1990–talet blev det lite glesare mellan konserterna, och så har det fortsatt under 2000-talet.

Efter millennieskiftet var det sporadiskt med spelningar. De gjorde ett gästframträdande på Karlbergsgymnasiets show "Memory Lane" 2010 och där föddes kanske gnistan lite igen. Bandet spelade visserligen bara några låtar, men det märktes att de tyckte det var kul att spela igen. Därför kom det inte som någon överraskning när det stod klart att Pal Ritz & The Piccolos skulle återförenas för en spelning våren 2017 på Sjösidan i Åmål. De delade scen med Saints och det blev en fantastisk nostalgitripp för båda bandens fans. Det fanns folk i publiken som hade åkt långväga för att inte missa denna kväll.

Efter spelningen på Sjösidan har det varit ganska lugnt, men förhoppningen finns att vi ska kunna få se bandet på scen igen, frågan är bara när?

Tony Berg

Dan Magnusson.
Foto: Tony Berg

Diskografi

6x2
Typ: Samlingsalbum
Låtar: 1. Modern politik (Jimmy Östlund/ Dan Magnusson, 2. Snobbar som jobbar (Jimmy Östlund/Per Skjervik)
Övriga artister: Dolce Vita, Chorus, Fågel Blå, Umeå Small Band, Tokyo
Inspelad: 29-30 juni & 1 juli 1981, Polar Music Studio, Stockholm
Producent: Olle Ramm & Pal Ritz & The Piccolos
Tekniker: Olle Ramm
Skivnummer: POLS 332
Utgiven: 1981
Skivbolag: Polar Music International

Tyst kärlek
Typ: Singel
Låtar: 1. Tyst kärlek (Per Skjervik/Dan Magnusson, 2. Nattens lejon (Per Skjervik/ Dan Magnusson
Inspelad: 1982, Polar Music Studios, Stockholm
Producent: Rutger Gunnarsson
Tekniker: Lennart Östlund
Skivnummer: POS 1297
Utgiven: 1982
Skivbolag: Polar Music International

Kyssar och slag
Typ: Album
Låtar: 1. Resa genom livet (Jimmy Östlund/ Dan Magnusson), 2. Älska älska (Jimmy Östlund/Dan Magnusson), 3. Jag är ung (Jimmy Östlund/Dan Magnusson), 4. Våra drömmar (ska bli verklighet inatt) (Per Skjervik), 5. Första kyssen (Jimmy Östlund/ Dan Magnusson), 6. Flottarkärlek (Hugo Lindh), 7. Locka mej att älska (Jimmy Östlund/Dan Magnusson), 8. Emilia (Jimmy Östlund/Dan Magnusson), 9. Dansa genom natten (Jimmy Östlund/Dan Magnusson), 10. Brända vingar (Jimmy Östlund/Dan Magnusson), 11. Jag väntar på dej (Jimmy Östlund/Dan Magnusson), 12. Modern politik (Jimmy Östlund/Dan Magnusson),
Inspelad: 1983, Polar Music Studios, Stockholm
Producent: Tomas Ledin & Rutger Gunnarsson
Tekniker: Lennart Östlund
Skivnummer: POLS 353
Utgiven: 1983
Skivbolag: Polar Music International

Locka mej att älska
Typ: Singel
Låtar: 1. Locka mej att älska (Jimmy Östlund/Dan Magnusson), 2. Flottarkärlek (Hugo Lindh)
Inspelad: 1983, Polar Music Studios, Stockholm
Producent: Tomas Ledin & Rutger Gunnarsson
Tekniker: Lennart Östlund
Skivnummer: POS1330
Utgiven: 1983
Skivbolag: Polar Music International

Locka mej att älska
Typ: Maxisingel
Låtar: 1. Locka mej att älska – Super Dance Music Mix (Jimmy Östlund/Dan Magnusson), 2. Locka mej att älska (Jimmy Östlund/Dan Magnusson), 3. Flottarkärlek (Hugo Lindh)
Inspelad: 1983, Polar Music Studios, Stockholm
Producent: Tomas Ledin & Rutger Gunnarsson
Tekniker: Lennart Östlund
Skivnummer: Promotion copy, ej släppt till försäljning, endast för dj:s
Utgiven: 1983
Skivbolag: Polar Music International

Äntligen sommarlov
Typ: Samlings-lp
Låtar: 1. Good day sunshine (John Lennon/ Paul McCartney)
Övriga artister: Benny Andersson, Stikkan och Kontorskören, Nifty's Roadrunners, Abba, Mats Ronander, Fia Nyström, Busungarna, Lars Hoflund, Tomas Ledin, Low Budget Blues Band, Express, Tove Naess, Rolf Eriksson.
Inspelad: 1983, Polar Music Studios, Stockholm
Producent: Tomas Ledin & Rutger Gunnarsson
Tekniker: Lennart Östlund
Skivnummer: POLS 377
Utgiven: 1983
Skivbolag: Polar Music International

Foto: Calle Bengtsson

Pal Ritz & The Piccolos 2017, Dan Magnusson, Per Skjervik, Janne Svensson och Jimmy Östlund
Foto: Tony Berg

HYLLNING ELLER PL

Det finns skivomslag som har återkommit genom åren. Idag Tittar vi närmare på två omslag på skivor med The Beatles. Nu är det upp till er att avgöra om det är en hyllning eller plagiat.

The Beatles: Sgt Peppers Lonely Hearts Club Band

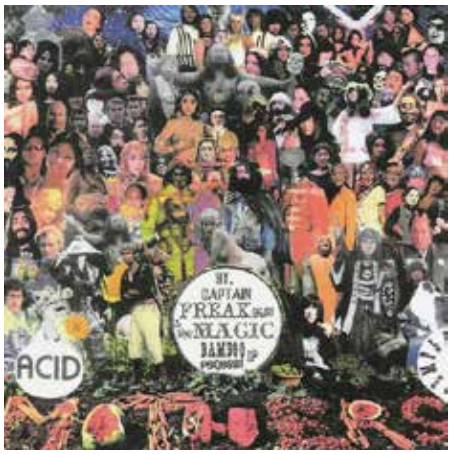

Acid Mothers Temple: St Captain Freak Out & the Magic Bamboo Request

The Archies: The Archies

Bobby Volare: Smashed hits and Golden chi Chi's

Blandade artister: Burning ambition – a history of punk

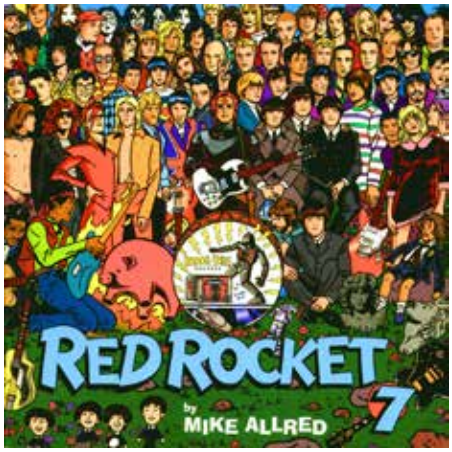

Mike Allred: Red Rocket 7

Mothers of Invention: We're only in it for the money

The Simpson: The Yellow album

Sinister Slaughter: Macabre

LAGIAT? DU AVGÖR!

The Beatles: Meet The Beatles

Genesis: Land of Confusion

Phil Keaggy : Phil Keaggy and Sunday's Child:

The Raisins: Meet The Raisins

The Residents: Meet The Residents

The Roogalator: All aboard with The Roogalator

The Stone City band: Meet The Stone City band

The Weasels: Meet The Weasels

Tiki Delights: Meet The Tiki Delights

Klas Kihlberg, inom blueskretsar mer känd som Fat Bull, gästar ABF och Åmåls Bluesförening lördag 15 december. **Foto: Tony Berg**

Luciablues med Fat Bull i Åmål

Åmåls Bluesföreningen går ifrån rutinerna denna höst. Normalt arrangerar föreningen en blueskväll under hösten, men i år blir det två. I oktober var det Sofie Reed, Anne Harris och Russell Jackson som gästade bluesföreningen och Stadt. 15 december är det dags igen, då är det Fat Bull som står för underhållningen, denna gång i ABFs nya lokaler.

Lördag 15 december är det dags för första blueskvällen i ABFs nya lokaler i tidigare Nilfiskfabriken. Studieförbundet har flyttat från Kyrkogatan till Västra Bangatan 4 där de har fått stora och fina lokaler.

När ABF och bluesföreningen samarrangerar för första gången är det en lokal artist som fått äran att uppträda. På scenen återfinns Fat Bull och hans band. Fat Bull (Klas Kihlberg) firade 20-årsjubileum som artist för några år sedan och har spelat med en lång rad musiker genom åren.

Det började med Fat Bull & his Vets, sedan har bandnamnet skiftat ett antal gånger genom åren, med Fat Bull som den gemensamma nämnaren i bandnamnet, numer är det bara Fat Bull som gäller.

När det nu är dags att spela på hemmaplan har Klas Kihlberg stuvat om lite i bandet jämfört med den sättning som spelade på Åmåls Bluesfest i somras.

Gitarristen Tony Borg, trummisen Love Melin och keyboardisten Daniel Karlsson är inte med denna gång. Istället är det ett par rutinerade Åmålsmusiker som hoppar in. Jimmy Östlund spelar gitarr och Dan Magnusson tar hand om trummorna. Basisten Klas Dannäs och munspelaren Stefan Seger är med som tidigare.

Repertoaren har en grund i Chicagobluesen, främst från 1960-talet.

– Vi har ju spelat ihop i olika omgångar i ganska många år så vi känner varandra rätt bra och har en bred repertoar att falla tillbaka på, säger Klas Kihlberg.

Mestadels är det förhållandevis rockig blues. Men en och annan mer oväntad låt kommer säkert att dyka upp under kvällen. När det handlar om en blueskväll är kanske inte en låt av John Hiatt det första man tänker på, men det spelar ingen roll för bandet, en bra låt är en bra låt, så enkelt är det.

Senast blev det fullsatt när bluesföreningen arrangerade blueskväll och arrangörerna tror att det kommer att bli slutsålt i december också.

– Vi kan bara ta in knappt hälften mot vad vi kunde ta in på Stadt, så det gäller att vara ute i tid för de som vill försäkra sig om biljetter till blueskvällen med Fat Bull, och jag tror många vill vara med om denna kväll, säger bluesföreningens ordförande Christer Nilsson.

Tony Berg

Baretta rekommenderar...

Tony Berg

Les Big Byrd
Iran Iraq IKEA
(PNKSLM Recordings)
Medlemmarna i Les Big Byrd är inte på något vis oroliga för att prova nya vägar och blanda de mest udda musikstilar. De slänger sig fritt emellan Krautrock, pop, psychedelica, synth och ja... vad de känner för. För mig var Les Big Byrd en ny bekantskap när jag hörde detta album, udda och fantastiskt spännande. Det behövdes inte många takter av öppningsspåret "Geräusche" innan albumet hade fångat mitt intresse. Mystiskt och spännande. Andra låten "I tried so hard" är lika stark, och så fortsätter det. Den låt som kanske sticker ut lite och inte riktigt passar in är avslutningslåten "Mannen utanför". Det är inget större fel på låten, det är nog den svenska texten som jag inte riktigt fastnar för. En ganska dyster text om ensamhet. Som helhet är det dock ett riktigt starkt album som är väl värt en chans.

Colter Wall
Songs Of The Plains
(Young Mary's/Border)
Första gången jag hörde Colter Wall trodde jag att det handlade om något som spelades in för många år sedan i Nashville. Traditionell country i samma stil som Waylon Jennings, Merle Haggard och Kris Kristofferson, men icke. Colter Wall är inte ens från USA. Född och uppvuxen i Kanada och har passerat 20 med några år.

Det här är country som man inte hör ofta idag, åtminstone inte nyproducerad. Allt finns där. En otrolig baryton, smått dystra texter, pedal steelen som ger ett stundtals ödesmättat sound. Klyschigt? Jo, men jag älskar det. Jag fick en stor dos av outlawcountry när jag växte upp, min tolv år äldre bror, Carsten, älskade country och det smittade av sig.

Colter Webb är en oväntad men positiv överraskning som rullat flitigt i stereon den senaste tiden.

Tom Petty
An american treasure
(Reprise/Warner)
Förlusten av Tom Petty var tung, det kändes som om han hade en hel del kvar att ge som artist och låtskrivare något "An American treasure" vittnar om. Här finns en hel del outgivet och alternativa versioner av låtar vi känner igen. En ganska spännande lyssning.

Det finns några riktigt bra inspelningar av låtar som "King of the hill", "Rebels" och "The Apartment song" där Stevie Nicks gästar. Annars är den stora behållningen tidigare outgivna låtar som "Lost in your eyes", Keep a little soul", Keeping me alive" och "Walkin' from the fire" som fastnar direkt. Tom Petty må vara borta men hans musik lever.

Chic
It's about time
(Virgin EMI/Universal)
Ingen kan beskylla Chic för att vara branschens mes produktiva band. När "It's about time" släpptes hade det gått drygt 25 år sedan föregående album, men den som väntar på något gott... Eller? Jo, faktum är att det är ett spännande och tilltalande album.

För älskare av daft Punk är Chics nya album, och de gamla klassikerna en oas att ösa ur. Det svänger något alldeles extra. Nile Rodgers har alltid haft ett speciellt groove. Det är musik man blir glad av. Det är svårt att låta bli att trumma med och känna pulsen.

Nile Rodgers har också bjudit in ett antal spännande gästartister på albumet. Lady Gaga gästar på "I want your love" en låt som Chic-älskare säkert känner igen, på "Queen" medverkar Elton John och Emeli Sandé och på favoriten "Dance with me" är det Hailee Steinfeld som gästar.

Tio låtar med ett sväng utöver det vanliga som lättar upp i höstmörkret.

Lucifer
Lucifer II
(Century Media)
Johanna Sadonis är sångerskan och centralpunkten i Lucifer som levererar en tung hårdrock med många referenser i 1970-talet. Johanna har en röst som klippt och skuren för denna typ av rock. Gitarristen Robin Tidebrink kan sina riff och kompletterar Johannas röst på ett utmärkt sätt. Bakom trummorna återfinns Nicke Andersson. Resultatet blir en självklar rockplatta som gör sig bra i de flesta vinylsamlingar.

Joe Strummer
001
(Ignition Records)
Joe Strummer är ännu en av alla rockare som lämnade denna planet alldeles för tidigt. På denna samling finns det bland annat med tolv tidigare outgivna låtar. De personliga favoriterna från samlingen är "It's a rockin' world", "Coma girl" och "Pouring rain". Den sistnämnda finns med i två versioner från 1984 respektive 1993, men jag föredrar den tidiga versionen. Ett annat guldkorn är "Redemption song" där Joe Strummer gästas av Johnny Cash.

Sons Of Bill
Oh God Ma'am
(Loose/Border)
Det är väl ingen hemlighet att jag är svag för bra americana och dit kan man absolut räkna Sons Of Bill. "Road to Canan" från albumet "Love and logic" var min stora favoritlåt för några år sedan. Nya albumet har kanske inte någon låt i riktigt samma kaliber, men det är ett gott hantverk och det finns flera starka låtar som fastnar efter bara några genomlyssningar. "Believer/pretender" och "Easier" är två av låtarna jag spelat frekvent den senaste tiden. Sons Of Bill är värda en chans.

Ghost
Prequelle
(Loma Vista)
Det tog några år innan jag tog mig tid att lyssna på Ghost, mycket säkert beroende på deras dräkter. Det var ett misstag jag nu åtgärdat. Jag gillar verkligen musiken och senaste albumet är inget undantag. Med låtar som "Rats" och "Dance macabre" är det omöjligt att inte ryckas med. Nu förstår jag varför bandet blivit så stort.

Jag ville ta reda på vem människan bakom porträttet är

Närmare än du tror

Kristoffer Ljung

Foto: Maria Olsen

”Skräddarens barn! Ja, precis så känner jag i detta nu.

Varje dag hjälper jag företag att hitta sitt innersta och varumärkets kärna. Men när frågan då hamnar i ens eget knä, att rannsaka sig själv, då blir det svårare.

Pappa, reklamare, musiker, hemmafixare, företagare…

Nja, jag vill inte bara vara förknippad med en sak, utan gillar att pyssla med allt som gör mig glad, som utvecklar mig eller helt enkelt gör någon annan glad.

Så efter att jag grävt i mina inre och yttre lager så kom jag på vad det var jag ville prata om. Livets märkliga vägar – en positiv fjärilseffekt!

Hur kommer det sig egentligen att man är den personen man är idag? Jag har funderat på den frågan många gånger. Går det att hitta en punkt där livet tog en vändning? Allas vägar är olika, men jag är ganska säker på att en viss händelse under höstterminen i årskurs 7 banade vägen för den jag idag är.

Ny klass, nya lärare, ny skola, men framförallt nya vänner! Min underbara nya vän Bobby Svanér de la Cruz drog lite motvilligt med mig ner till ungdomsgården Huset då han visste att jag kunde plinka gitarr.

Vi startade vårt första av flera band och här fick jag även några av mina närmaste vänner för livet. Alla dessa personer som jag träffade under högstadiet är fortfarande mina bästa vänner, och det tror jag är ganska unikt! Att så många av oss fortfarande umgås och har kontakt efter så många år.

Under åren har det tillkommit många helt fantastiska personer i mitt liv, men de flesta har någon slags koppling till kärnan. Vad hade man gjort idag om man inte hade hamnat i just klass 7G2 och Bobby inte dragit med mig den där dagen? Kanske hade jag inte fortsatt med musiken? Eller så hade jag satsat mer på hockeyn? Vem vet? Kanske hade varit på samma ställe ändå, men jag gillar tanken av att det var den händelsen som gjorde att jag blev den jag idag är. Så den kör jag på!

Tack Bobby!

Mellan 2004-2011 var musiken nummer ett i mitt liv. Jag tror jag hade fyra anställningar samtidigt som mest för att kunna hålla på med spelandet och samtidigt klara mig. Tillsammans med mina bästa vänner åkte vi runt på vägarna i Europa, spelade, festade, träffade massor med intressanta och helknasiga människor och hade en fantastisk tid. Trots att det ibland var otroligt påfrestande och att man gick varandra fullständigt på nerverna så rann det av lika fort.

Åren gick och det blev dags att klippa luggen och göra något mer för mig själv. Vad ville jag egentligen göra? Jag mindes då en mässa på Karlstads Universitet jag hade varit på många år tidigare, och där specifikt en monter hade etsat sig fast. Kan än idag inte sätta fingret på vad det var som gjorde att just denna skola hade klistrat sig fast i minnet, men några månader senare antogs jag till en första intervju. Allt gick vägen och flyttlasset gick till Båstad och plugg inom marknadsföring, sälj och mediekunskap. Jag hade egentligen inte hundra procent koll på vad jag gav mig in på, men det skulle visa sig att jag hade valt helt rätt. Jag hade lätt för mig och växte otroligt mycket som människa under den här perioden.

Efter skolan hägrade en ny karriärsstart i Göteborg. Mina nya kunskaper och mitt nya självförtroende gav mig flera bra jobb som lade grunden till var jag yrkesmässigt är idag.

Innan en Rival Sons-konsert på Trädgården i Göteborg för 5,5 år sedan satt vi ett stort kompisgäng på Ölrepubliken och testade några på tok för starka öl. Mitt i dimman startades diskussionen som sedan gjorde att jag ett år senare valde att lämna Göteborg och starta upp Happy Republic i Karlstad med två vapendragare. Vilket steg! Lämna ett jobb jag trivdes jättebra på, hade bra betalt och bra förmåner, till att ge sig ut i total osäkerhet. Men jag visste att med dessa personer runt mig så skulle vi fixa det.

Mycket har hänt sedan den platta, blonda mittbenan på högstadiet, men 2017 kommer definitivt vara ett år som jag i framtiden kommer se tillbaka på och peka ut där nästa fas i livet startade. Ett ”Huset-moment” helt enkelt!

Allt i livet är verkligen inte en dans på rosor, men något jag vet är att man ska ta tillvara på och uppskatta det fina man har. För det finaste och viktigaste i livet har oftast få ta krokiga och jobbiga vägar för att komma dit. Ibland inte bara krokigt, utan även lerigt och jävligt. Men när man väl är där, blir oftast alla jobbiga minnen mindre jobbiga, och alla fina minnen blir ännu härligare.

Var hade jag varit om inte mina föräldrar stöttat mig till att spela instrument? Om jag inte hade gjort den där osäkra nattringningen, hade jag då haft två fantastiska och underbara barn? Om jag varit sjuk den dagen mässan i Karlstad var, hade då min firma någonsin sett ljuset? Vad hade hänt om jag inte gått på den där kräftskivan? Ingen aning!

Det jag däremot vet är, att jag är otroligt tacksam över alla fina människor jag har i mitt liv. Ni alla är guld för mig! Tack!”

Baskery är kanske inte känt som ett bluesband, men deras musik rör sig över flera genrer och blandar dessa friskt till ett eget sound.
Foto: Baskeryband.com

Bluesfesten 2019 börjar ta form

Nu börjar allt fler artister bli klara inför Åmåls Bluesfest 2019. I dagsläget är mer än hälften av artisterna kontrakterade och klara, men förhandlingar fortgår med ytterligare en handfull.

– Vi håller på att förhandla med några artister som vi hoppas ska bli våra stora dragplåster, men vi avvaktar till allt är klart med att gå ut med några namn på de artisterna, säger Thord Gårdebratt, vice ordförande i Åmåls Bluesförening.

Nästa års bluesfest äger rum 11-14 juli och invigs som vanligt i Kulturmagasinet på torsdagen och avslutas på samma plats med gospel på söndagen.

I år har bluesföreningen varit ute i bättre tid med bokningarna och flera artister är bokade och kontrakterade. Bland de utländska artister som är klara finns kanadensiske sångaren och gitarristen JW Jones med sin trio. Här handlar det om powerblues med ett fantastisk tight band.

Från Tyskland kommer soulsångerskan och pianisten Marie Chain med sitt band. En angenäm bekantskap som säkert kommer att få många nya fans under bluesfesten i Åmål. HP Lange Band och The Hoopleheads är de danska inslagen som är konfirmerade hittills. När det gäller svenska artister finns det en hel del klara akter. Lollo Gardtman spelar på stora scenen tillsammans med Mr Bo & The Voodooers. Det blir ett set på 90 minuter där Mr Bo och hans band inleder och efter 45 minuter får sällskap av Lollo Gardtman. Klara är också Karin Rudefelt & Doctor Blues, Baskery, Stefan Dafgård & Tommy Trumma, Slidin' Slim och Tove Gustavsson Band. Ytterligare ett antal akter är bokade, men kommer att presenteras under december månad. Årets jamband blir ett nygammalt sådant. Det är Kopparbergs bluesmissionärer Hot Dog Taylor.

Om alla pågående förhandlingar går i lås är nästa års festival färdigbokad.

– Det känns som om vi redan har en stabil grund till 2019 som vi givetvis hoppas ska bli lika bra som i somras, eller till och med bättre, menar Thord Gårdebratt.

– Tvådagarsbiljett till nästa års festival finns redan att köpa på Ticketmaster. Fram till och med jul är det årets pris som gäller. En perfekt julklapp att ge bort till någon man verkligen tycker om, säger Agneta Andersson på Åmåls Bluesförening.

Kommande artistpresentationer kommer att göras på bluesföreningens hemsida samt på Facebook.

Tony Berg

Ovan från vänster: Marie Chain, JW Jones och Karin Rudefelt & Doctor Blues. Nedan Lollo Gardtman som gästar bluesfesten med Mr Bo & The Voodooers.
Foto: mariechain.com/jw-jones.com/Anna Borgström/Peter Nilsson

En bokstav kan betyda så mycket...

Tänk vad mycket som kan hända med en boktitel om bara en bokstav saknas, boken kan få en helt ny innebörd, och det kan bli riktigt roligt.

Det susar i Sven – Om att leva med tinnitus

Sagan om ingen – Tre band och 1.500 sidor som handlar om ingen alls

AC-boken – En barnbok om allt det fantastiska med kyld luft

Älskade pion – James Bond som botaniker med rätt att odla

Vår kkbok – Recept på hur du kan ligga med dina vänner

Romeo och Jula – Kärlekskrank kille som dämpar sin sorg genom att handla billiga verktyg

Mamma, Pappa, Arn – Hur man fostrar en osnuten tempelriddare

Den allvarsamma eken – H. Söderberg, mannen som kunde tala med träd

Flickan som lekte med elen – Om barnsäkerhet med avskräckande exempel

Ebba Olsson, Titti Pettersson och Antonia Bååth Eriksson är tjejerna som startat Women's Tour UF **Foto: Tony Berg**

Women's tour framhåller kvinnorna

Antonia Bååth Eriksson, Titti Pettersson och Ebba Olsson går på Karlbergsgymnasiet är är tre av många UF-företagare. De har designat en t-shirt med namnen på en rad framstående kvinnor från 1600-talet fram till idag.

– Vi vill slå ett slag för alla kvinnor på vår jord. Det är hög tid att alla förstår att vi alla människor är jämlika, säger Ebba Olsson.

Titti Pettersson, Ebba Olsson och Antonia Bååth Eriksson går tredje året på ekonomiprogrammet på Karlberg. En gemensam nämnare, förutom att de studerar på Karlbergsgymnasiet, är att de lagkamrater i IFK Åmåls handbollslag. De har tillsammans skapat en affärsidé för sitt UF-företag som går ut på att producera och sälja t-shirts som påminner om rockbands turnétröjor där det på ryggen ofta finns en lista på alla platser bandet spelar på under turnén. Men istället för massa platser har tjejerna listat en rad framgångsrika kvinnor från 1600-talet fram till nutid. Kvinnor som betytt mycket för utvecklingen av jämnställdhet och kvinnors möjligheter att utbilda sig och skapa karriär inom näringslivet.

När de väl kläckt idén började de leta passande namn. Det finns gott om namn att välja på men tjejerna ville ha ett brett spektrum på sin lista, och det har de lyckats med. Därefter sattes layouten för trycket och sedan har trion även arbetat med att ta fram en logotyp, fixa visitkort och beställningslistor, bankkonto och annat som hör ett företag till.

De har också tänkt till när det gäller försäljningen.

– Vi bestämde oss för att göra listor och ta in beställningar i förhand, innan vi trycker tröjorna. På så vis behöver vi inte bli sittande med ett lager tröjor i storlekar som kanske inte säljer. Alla tröjor vi kommer att trycka är beställda vilket gör det hela mer kostnadseffektivt, berättar Antonia Bååth Eriksson.

Trycket kommer att vara vitt på svarta t-shirt och det blir ett litet tryck på framsidan av tröjan och listan med kvinnorna på ryggen.

– Vi har ändrat ett antal gånger i listan, men nu känner vi att det är en bra lista som vi kan vara stolta över, säger Titti Pettersson.

Tröjorna går att beställa hos någon av de tre tjejerna. Man kan också få kontakt med Titti, Ebba och Antonia via deras företagsmail: womenstour@hotmail.com

Tony Berg

Vi på Baretta Magazine har haft turen att få några minuter med Branko Madunic´, grundaren av den fantastiska lådkameran Brankomatic.

Vem är egentligen Branko Madunic?

Uppväxt i Bankeryd i Småland, men har, som alla förstår, ett annat ursprung. Brankos föräldrar kom till Sverige från Kroatien under 1960-talet, på grund av att Brankos pappa var en politisk flykting. Som ung var Branko korgosse i katolska kyrkan.

Branko är präglad av sin uppväxt, men han ser sig som svensk.

– Ju bättre man känner en kultur, desto lättare är det att förstå, erkänna och uppskatta andra, säger Branko. Han ser sig inte som kroat eller svensk – utan som en humanist.

Förutom sitt stora fotointresse, så är Branko en man med en hel del järn i elden. Att det visuella slår an en sträng hos honom förstår alla, men han gillar även att rita och bygga saker och funderade länge på att bli arkitekt. Vad han blev? Folkskollärare – så nu bygger han på våra kunskaper istället.

Hur startade ditt intresse för fotografi?

– Jag har alltid fascinerats av bilder, av sådant som berör och talar till ens känslor."

Eftersom han har ett teknikintresse, så var han intresserad av kameran som en teknisk pryl. Hemma hos sin gudfar lärde han sig dessutom att framkalla sina bilder.

– En magisk upplevelse! En känsla som hållit i sig sedan dess, fortsätter han.

Intresset för fotografi gjorde att Branko gick en utbildning på anrika Fotoskolan i Gamleby strax norr om Västervik. Skolan höll en otroligt hög teknisk klass och hade all tänkbar utrustning för analog fotografi. Men han saknade att få prata bilder. 2012-2013 gjorde han slag i saken och sökte en kurs i fotografi i Malmö – och där var samtalen om bild en stor del av kursen. Äntligen!

Att Branko började göra hålkameror kan skyllas på fotoskolan i Gamleby. Som den underfundige man han är funderade han över att hålkameran krävde lång exponeringstid, men man kan ju frysa rörelserna med hjälp av blixt!

– Hur gick detta ihop? Jag kände att jag behövde undersöka detta ordentligt.

Inte bara en Brankomatic

Han byggde ihop en kamera som gav riktigt bra resultat, tack vare snälla lärare som sponsrade med fotopapper. Branko beslutade sig för att bygga en till. Denna kamera har han använt allt sedan dess.

– Den första kameran skänkte jag till skolan som tack. Såvitt jag vet finns den kvar än idag.

I början framkallade Branko sina hålkamerabilder själv, men det var tidsödande. Efter att ha testat olika alternativ, så beslöt han sig för att skicka in sina bilder för framkallning. Det han själv gör efter att ha fått tillbaka sina bilder är att scanna in dessa, för att ge dem en sista behandling i ett digitalt bildbehandlingsprogram.

Brukar du berätta om din Brankomatic för människor du fotograferar?

– Nej, det finns sällan tid till det. Det händer att jag berättar att jag byggt kameran själv och bara använder den för att fotografera människor jag tycker om.

Vilket är dina favoritmotiv?

– Mitt absoluta favoritområde är porträtt av människor! Tänk dig bara utmaningen att avbilda och återge någons personlighet på ett rättvist sätt.

Branko har dragits till scenkanter och artister så länge han kan minnas. Det dramatiska ljuset, de inlevelsefulla ansiktsuttrycken, de vackra kläderna och den tropiska hettan som får svetten att lacka på artisten. Att det dessutom är tekniskt utmanande att fotografera ser Branko mest som en härlig utmaning.

Vad är ditt bästa fotominne?

– Det är från en jazz- och bluesfestival i Torrekulla söder om Göteborg. Med 23 kronor på fickan och en skruttig Mazda 323 gav jag mig iväg mot festivalen. När jag kom fram fick jag reda på att dragplåstret och idolen Louise Hoffsten inte skulle ge några intervjuer eller fotosessioner. Några veckor tidigare hade Louise tillkännagivit att hon drabbats av sjukdomen MS. Jag blev besviken, jag hade ju tänkt mig att fotografera Louise med sin hålkamera, och nu såg allt ut att gå i stöpet.

Plötsligt fick han se Louise på området, omringad av några säkerhetsvakter!

Han trängde sig fram till följet och sade:

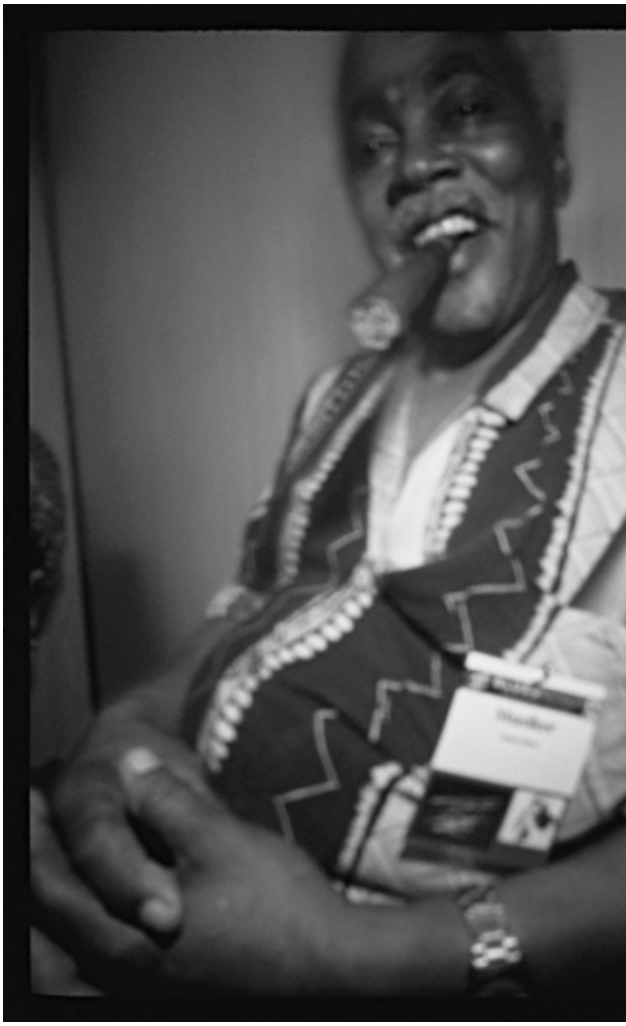

– Louise, jag vet att du helst inte ger några intervjuer eller ställer upp för porträttfotografering idag. Men skulle du ändå kunna tänka dig att göra ett undantag för den här?”

Branko visade upp sin hålkamera, och Louise svarade att det kunde hon visst göra. Fast efter uppträdandet!

Under Hoffstens uppträdande kunde Branko därför njuta i fulla drag, hans skulle ju få tid med henne alldeles själv sedan.

Vad Branko inte räknat med var att han återigen skulle behöva slåss med säkerhetsvakter. Som ju självklart inte trodde på honom. Efter att ha försökt med alla till buds stående medel en längre stund gav han upp och satte sig på en bänk. Bedrövad. Efter att dessutom ha stirrat ut vakten i en timme, så beslöt han sig för att åka hem. Klockan var nu närmare två på natten, och det var bara att inse att det inte skulle bli någon fotografering.

På väg från festivalen hör Branko plötsligt någon som ropar på honom.

– Där är du ju! Ska vi ta de där bilderna nu?

– Behöver jag säga att det blev en av de lyckligaste dagarna i mitt liv, säger Branko.

Vad är ditt värsta fotominne?

– Jag har flera stycken, varav BB King på Scandinavium i Göteborg är en av de värsta.

Jeffersson, den kända bluestidningen, hade hjälpt Branko till ett fotopass till konserten. Självklart hade han sin hålkamera med. Dessvärre var reglerna stenhårda, och han insåg snabbt att det inte skulle bli något porträtt på den kände artisten. Den enda trösten Branko hade var att han fick fotografera framträdandet.

– Vilket innebar att jag fick fota tre låtar, vilket ganska snart kortades ner till två. När jag sedan gick till läktaren för att se konserten var allt jag kunde tänka på var alla bilder jag inte tog.

Konserten tog slut, och Branko hamnade bredvid en liten man i kavaj, och sade till mannen:

– Det här kändes stort. Men vad synd att allt det här snart är borta.

Mannen i kavajen vänder sig till Branko och frågar:

– Vill du träffa honom?

Lång historia kort, Branko befinner sig snart i BB Kings loge och får en pratstund med BB King, där han upptäcker att han inte fått med sig sin Brankomatic.

– Det var synd, sade BB King, vi på Baretta kan nog inte annat än hålla med.

Vilken är den mest kände, respektive trevligaste kändis du fotat?

– Haha, bra fråga! Men jag fotograferar inte kändisar, jag tar bilder på människor som berör.

Alla han fotograferat med sin papperskamera har varit oerhört trevliga, men om han måste framhålla någon är det

Bobby Parker, Jimmy Burns och Barbara Carr, samtliga tre fotograferade av Branko Madunic med hans egenbyggda kamera Brankomatic.

nog ändå Rikard Wolff. Branko hade blivit lovad ett möte med Wolff via hans skivbolag, men efter strul med Rikards turnébuss såg detta möte ut att gå om intet. Efter en timmes väntan kommer han, skrattar och säger bara:

– Har man lovat, så har man.

Och Branko fick sina bilder!

Till sist – har du några tips för hobbyfotografen?

– Gör det du tycker om – då blir bilderna dina egna.

Ett tips så gott som något, tycker vi!

Maria Olsen

Fakta utsällningar
Strindbergsfestivalen, Stockholm
Café Nyfiket, på Tändsticksområdet i Jönköping
Wetter Blues & Jazz Festival
Bluesfestivalen i Eslöv,
P3 Popstad Jönköping
Jönköpings teater (i samband med Boogie-Woogie Burlesque)
Tändsticksmuseet, Jönköping
Galleri 701, Jönköping
Scandinavian Photo, Bankeryd
Mullsjö Photo Festival
Åmåls Fotofest
Neva Books Fotogalleri, Rimforsa
Galleri Mazarin
Blues at Sea 2011-2018

Fredag 16 november öppnade Kalle Svanér sitt nya café. **Foto: Tony Berg**

Kalle gick iland och öppnade café

Fredag 16 november nyöppnade Strandcaféet i Åmål. Namnet har fått sig en liten justering då det numer heter Kalles Strandcafé. Det är Kalle Svanér som valt att lämna livet till sjöss och satsa på sitt café.

Kalle Svanér är en bekant profil i Åmål. Under en lång rad av år har han arbetat till sjöss men kände för ett tag sedan att han ville göra något annat.

– Jag var trött på att jobba till sjöss och kände att jag ville göra något annat och då kändes ett café rätt, säger Kalle Svanér.

Det är inte första gången Kalle driver café i Åmål. Under några år på mitten av 1990-talet drev han sitt Kalles Café i Plantaget mitt i Åmål, därefter drev han sin verksamhet i lokaler på Västerlånggatan.

Tanken är att driva caféet ungefär som det gjorts de senaste åren, men med mer tilltagna öppettider.

– Jag kommer att ha öppet sex dagar i veckan, det är bara söndagar jag har stängt, fortsätter Kalle.

Han vill skapa en hemtrevlig och mysig atmosfär som han hoppas folk ska trivas i. När det gäller utbudet är det ungefär som tidigare. Kaffe, te och choklad samt kalla drycker. Bakverk, kondisbitar och smörgåsar, kan bara flika in att smörgåsen med Smögenröra är farligt god.

De som besökte Dan Magnusson när han drev caféet känner igen sig i mycket, men det finns lite förändringar. Vinylspelaren finns kvar och Kalle uppmuntrar besökare till att ta med egna vinylskivor och spela.

– Jag älskar musik och tycker att det tillför atmosfär och stämning till en lokal och tycker det är kul om besökarna har med egna skivor, men man måste också komma ihåg att musiken ska bara finnas i bakgrunden. Jag tycker det är viktigt att man kan sitta och prata i normal samtalston. Musiken ska skapa atmosfär, inte ta över.

En snabb titt på väggarna i caféet hintar också lite om Kalles stora musikintresse, och stora favorit. Det är ingen hemlighet att Kalle Svanér är en stor beundrare av Bruce Springsteen. På väggarna finns några inramade posters med favoritartisten. Kalle har rest runt i stora delar av världen och lyssnat på sin favorit. Han har sett ett antal konserter i Sverige, övriga Europa och USA. Tidigare i år var han på Broadway i New York och såg The Boss.

– Jag kommer också att köra vidare med lite arrangemang framöver med musik och annat, men först måste jag låta verksamheten komma igång och sätta sig, avslutar Kalle Svanér.

Tony Berg

Baretta rekommenderar...

Maria Olsen

Så som jag minns det
Mikael Persbrandt/Carl-Johan Vallgren
(Albert Bonniers Förlag)
Jag har i motsats till många andra aldrig gillat Persbrandt. Det är något i hans arroganta personliga uttryck som varit motbjudande för mig. Därför var denna bok intressant ur flera perspektiv. Jag har gillat att se honom som Gunvald Larsson i Beckfilmerna, där har han varit riktigt bra! Fast vad som händer med den rollen, får ni läsa om i boken. Han är ju egentligen en underdog från början, som gjort en otrolig resa från sin barndom och fram till nu.

Jag kan bara säga en sak om denna bok – läs den! Det är inte många sekunder man kan hämta andan i Persbrandts fullständigt hysteriska tempo vare sig det gäller droger, kvinnor eller jobben som skådespelare. Hans resa ner i drogträsket går i raketfart i takt med hans berömmelse. Hans sämre perioder sammanfaller med utbrott av energi och ångest. Det är först när hans sambo/särbo Sanna Lundell får honom att inse att han är bipolär som livet börjar ordna upp sig.

Boken håller ett intensivt tempo från första sidan, och släpper egentligen aldrig greppet. Man kan tycka att det är otroligt sorgligt att Persbrandt skulle behöva bli så dålig i sin bipolära sjukdom innan han fick sin diagnos. Men jag antar också att det gjort honom till den person han är idag. Så är det ju för oss alla. Resan gör mödan värt, ibland i alla fall.

Denna bok kramar om ditt inre och man inser hur otroligt illa däran Persbrandt faktiskt varit. Han utelämnar inte några detaljer om hur illa han betett sig. Och trots det överlevt. Läs! (Och fundera samtidigt hur Sanna Lundell orkade stanna kvar)

Professor Wille Vingmutter, mästerdetektiv: Berättelsen om mitt yrkesliv
Leif GW Persson
(Albert Bonniers Förlag)
Jag läste GW Perssons förra memoarbok, Gustavs pojk och tyckte otroligt mycket om den. Likt Mikael Persbrandt är han ärlig iom det liv han levt. I första boken beskrev han mycket om livet efter Geijeraffären, som GW olyckligtvis hamnade i centrum för. Geijeraffären handlar om att vår dåvarande justitieminister Lennart Geijer köpte sexuella tjänster av prostituerade med anknytning till andra länder säkerhetstjänst. Inte bra. Inte bra alls.

I samband med detta hängs GW ut på ett sätt som gör att han förlorar fotfästet och vill ta sitt liv. Men det var i boken Gustavs pojk det.

I Ville Vingmutter berättar han om sin dröm att faktiskt bli mästerdetektiv, och som vi alla vet så lyckades han. Vad som var en nyhet för mig var alla statliga avhandlingar han gjort, bland annat en statlig utredning om våldtäktsbrott. Han har en otroligt gedigen kunskap om de han utreder, det kan man inte komma undan. Han har varit hos FBI i New York (efter Geijeraffären) och klassresan han gjort från barndomen och fram till nutid är otrolig.

Boken avslutas med att han tar upp några ”cold cases”, bland annat fallet med den försvunna Helena i Mariestad. Hon har varit försvunnen i 25 år, utan någon skyldig. GW Persson plockar isär fallet, och lägger fram all information i fallet. Ja, kanske inte telefonnumren till de han vet är skyldiga. Fast han var visst villig att lämna ut även dessa.

Jag älskar Leif GW Persson och hans intellekt!

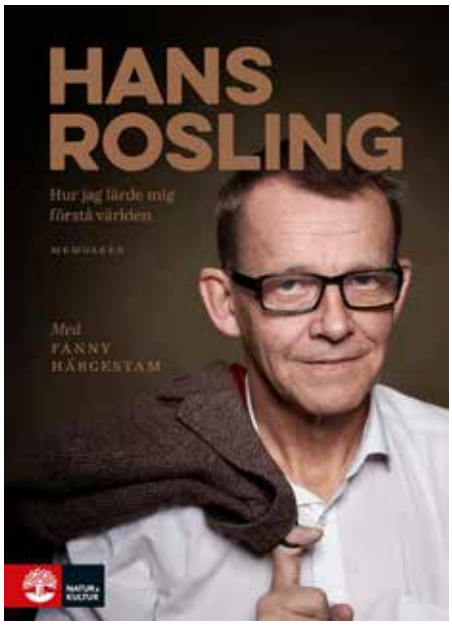

Hur jag lärde mig förstå världen
Hans Rosling
(Natur & Kultur Allmänlittertur)
Vem tyckte inte om Hans Rosling? Denna bok börjar otroligt starkt med att Hans skriver att han fått sin dödsom, och behöver skynda sig att skriva färdigt sina memoarer. (Såklart han skulle, detta var en man som genomförde det han tänkt sig!)

Boken handlar till stor del av arbetet som Hans och makan Agneta gör i norra Mocambique under slutet på 70-talet. Han snubblade vid denna tid över en sjukdom som kom att kallas Konzo. Den förlamade halva ansiktet på patienten och hade också samband med att man ätit kassavarot. Något som Hans upptäckte. Rosling arbetade som läkare stor del av livet, men blev även hedersdoktor. Tillsammans med sin son Ola Rosling och sonhustru Anna skapade de också Gapminder, en stiftelse och programvara där man arbetar för en god global utveckling.

Man skulle kunna skriva otroligt mycket om Gapminder och utvecklingen av detta program. Jag hade också önskat få mer information om Roslings föreläsningar, som enligt mig är rena rama klassiker – den som inte förstår statistik enligt Rosling finns inte. Men man skriver inte alls mycket om detta i boken. Dessvärre. Jag tror den hade fått betydligt högre betyg av mig då.

För mig är Hans Rosling en otroligt stark och karismatisk människa, som man både hörde och påverkades starkt av. Därför blev jag så förvånad att denna bok inte berörde mig alls. Jag vet inte om det beror på att hans medförfattare Fanny Härgestam inte lyckats fånga Hans personlighet på pricken, eller om det är ett medvetet val att hålla boken i en återhållsam ton.

Men den berör mig inte alls faktiskt. Tyvärr.

Handbollstjejerna visade höstens mode

Torsdagen den 8 november visades höstens mode upp av IFK Åmåls handbollstjejer på Harrys i Åmål. Publiken fick se en rad fräscha plagg för höst och tidig vinter. Merparten av Åmåls kläd-, sko- och accessoarbutiker fanns med och visade sina kollektioner. Med var också UF-företaget Women's Tour.

Handbollstjejernas modevisning har nu blivit en tradition. Tidigare var det bara på våren de körde sin modeshow, men från och med förra året gör de även en show på hösten. Medverkande butiker vid höstens modeshow var Karlströms Skor, Stilmagazinet, Granngården, Women's Tour UF, Intersport, Family House, Skinn-Metro, Järnmagazinet, HW Dam och Kläd-Center.

Text & Bild: Tony Berg

Monica Wulcan, Anna Söderqvist, Madeleine Söderqvist och Marie Juberg visade kläder för Kläd-Center.

Ann-Katrin Elofsson visade kläder för HW Dam

Edvin Sundström och Julian Forsvik i kläder från Granngården.

Kjell-Åke Andersson visade herrmode från Stilmagazinet.

Madeleine Söderqvist i kläder från Kläd-Center

Nora Johannesson i höstkläder från HW Dam.

Jörgen Andrén visade arbetskläder från Järnmagazinet.

Fabian Lundell modellade för UF-företaget Women's Tour.

Björn Forsvik visade kläder för Family House.

Felicia Ballester var en av Intersports modeller.

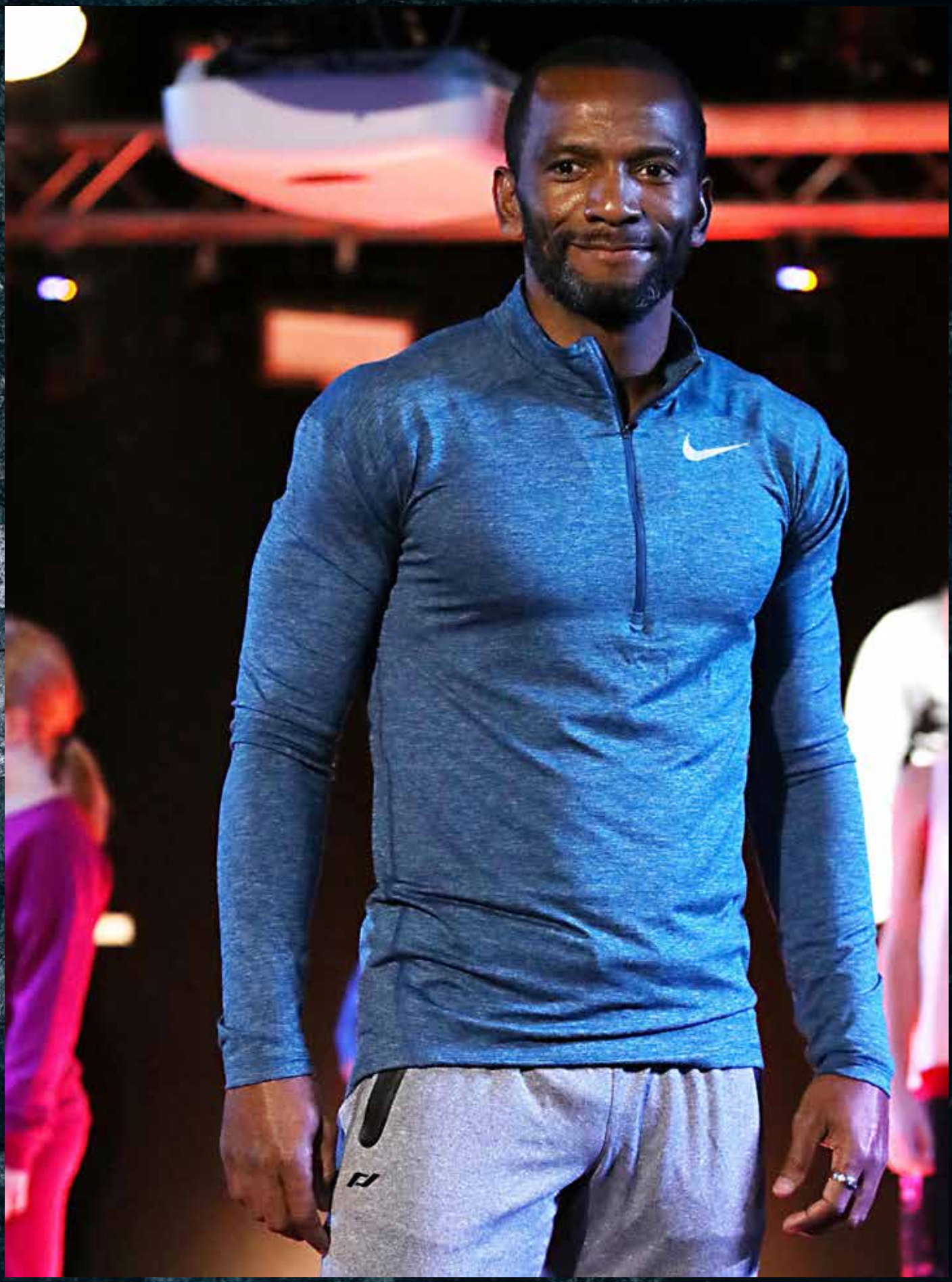

Leo Teofilo i träingskläder från Intersport.

Pernilla Nordgren i höstens mode från Stilmagazinet.

Hilda Forsvik visade höstkläder för Family House

Frasse Ballester visade huvudbonad och väska från Skinn-Metro.

Anna Söderqvist i en klänning från Kläd-Center

Tilda Hedborg i en färgglad klänning från Stilmagazinet.

Julklappstips...

Tony Berg

Mark/Martin
Mark/Martin
Debutalbumet för duon Mark Tholin och Martin Ekberg. Ett måste i alla respektabla skivsamlingar, en riktigt grym skiva. **150:-**

Marcus Bohm & The Bang
56
Mellerudssonen Marcus Bohms (tidigare sångare i Kite) första vinyl-album med pop på svenska. Perfekt julklapp till den som har allt. **150:-**

Mark Tholin
Charred Tree
Marks solodebut med en samling fantastiska låtar. Rekommenderas, både som julklapp och till den egna samlingen. **150:-**

Åmål Records
Åmålsbaserat skivbolag som drivs av Love Tholin. De tre titlarna till vänster är utgivna på hans label. Skivorna kan köpas av Åmål Records eller hos Grafiskt Center.

Magnolia
På djupt vatten
Ronny Eriksons band Magnolia spelar rock på svenska, och gör det fantastiskt bra. Bandet har fått lysande recensioner, med all rätt. **150:-**

Magnolia
Svarta sagor
Ännu ett briljant album av Ronny Eriksson, Niklas Bergsland och Jonas Andersson. Dessutom inspelad i Love Tholin studio i Åmål. **150:-**

Magnolia/Kometen
Ge ditt liv en chans/Ball of fire
Singel med Magnolia på ena sidan och Kometen på den andra sidan. En liten aptitretare på vad dessa två band är kapabla till. **60:-**

Transubstans
Samtliga rtre skivor till vänster är utgivna av Transubstans, det bolag som Magnolia varit troget sedan de först fick kontrakt med dem. Skivorna kan köpas direkt av Ronny Eriksson på telefon 073-055 78 27 eller på Grafiskt Center på Nygårdsvägen 7 i Åmål, 0532-126 60.

Det finns givetvis fler vinylalbum med Magnolia och Ronny Erikssons andra band My Brother the Wind, dessa kan du köpa via Ronny Eriksson.

Böcker

Böckerna nedan finns samtliga att köpa hos Åmåls Grafiska på Grafiskt Center i Åmål.

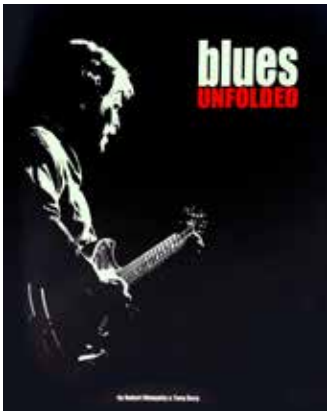

Blues Unfolded
Tony Berg & Robert Wangeby
Första svenska boken om blues. En skildring i text och bilder av de artister som gästade Åmåls Bluesfest under festivalens första 15 år. Med biografier på flera av de stora artisterna Brewer Phillips, R. L. Burnside, T-Model Ford, Peps Persson, Louisiana Red, Abu Talib, Roffe Wikström, Johnny Rawls och många fler, ett måste för blueskännaren. **250:-**

Åmåls Bluesfest
since nineteenninetytwo
Tilt Photogroup
En färgsprakande bildskildring av Åmåls Bluesfest under 25 år. Artisterna, publiken, arrangörerna, staden och festen. Kort och gott allt du behöver veta om festivalen, och en kärleksfull skildring av Sveriges största bluesfestival. **250:-**

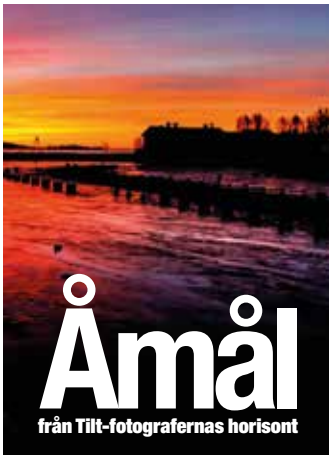

Åmåls från Tilt-fotografernas horisont
Tilt Photogroup
En kärleksfull skildring av Åmål. Här skildras evenemangsstaden, idrottsstaden, sommarstaden och hamnstaden Åmål i bilder. Drygt 200 sidor som visar Åmål från sin bästa sida. Den perfekta gåvan för besökaren, eller för den egna bokhyllan. **300:-**

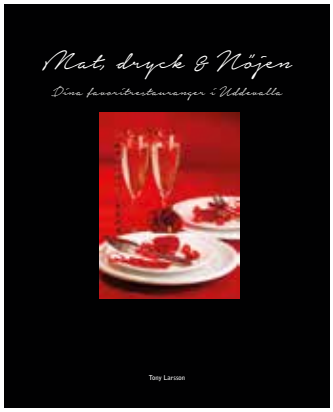

Mat Dryck & Nöjen
Dina favoritrestauranger
i Uddevalla
Tony Larsson
Åtta av Uddevallas bästa och mysigaste restauranger presenterade i text och bilder. Några riktigt läckra recept och tips fån kockarna. En personlig skildring av restaurangerna och en bra guide för utflyktsmål i Uddevalla för älskaren av kulinariska upplevelser. **350:-**

Moodestysplace

Maria Olsen Photography

www.moodestysplace.com

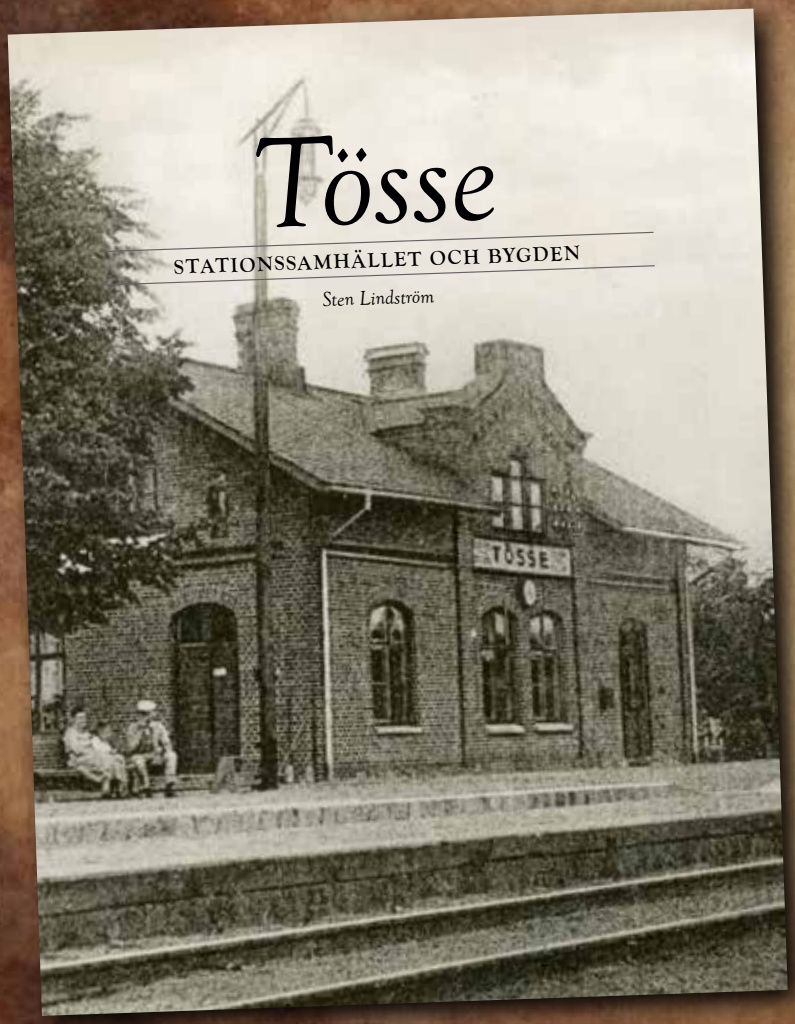

Sten Lindströms

fantastiska bok om

Tösse

nästan 500 sidor med hundratals bilder om stationssamhället och bygden. Det finns fortfarande några exemplar kvar så försäkra dig om ditt ex av boken innan det är för sent.

Tösse-boken är även en perfekt gåva till släkt, vänner och bekanta med ankytning till Tösse.

400:-/st

Du kan köpa boken i Åmåls Bokhandel eller direkt av Sten Lindström på telefon 076-822 01 24

Båttrippen som nästan inte blev av

Att planera in årets Blues at Sea redan i mars månad tyckte vi var en bra idé. Ju närmare vi kom datumet för trippen desto mer svettiga blev vi. Varför då? Jo, ett lägenhetsbyte planerat till dagen innan årets Bluescruise gjorde att vi blev fundersamma om vi skulle orka. Om jag skriver att vi var muntra och jättesugna på att åka till Åland skulle jag ljuga och min näsa skulle bli lika lång som Pinocchios.

Men iväg kom vi, och så glad jag är att vi beslutade oss för att åka! Årets blueskryssning till Åland var den bästa hittills. Bredden och nivån på artisterna var hög, och vi fick några nya favoriter. Vem hade till exempel trott att en italiensk swinggrupp skulle bli resans höjdpunkt?

Att åka på denna resa innebär ett intensivt dygn. Man går på båten vid femtiden på lördag eftermiddag, och kliver av samma båt klockan fyra på söndagseftermiddagen. Under tiden innesluten i denna musikbubbla hinner man njuta av underbar musik, otroligt god mat, fina bilder – och en del rolig shopping.

För oss blev därför denna tripp magiskt bra, då både kropp och själ fick till sig massor med härlig energi, samtidigt som den fick vila lite. Så – den dåliga timingen, visade sig faktiskt bli bästa tänkbara.

Vad blev det bästa med resan då? Jo, ett otroligt kul middagssällskap från Gävle. Det visade sig att vi hade massor gemensamt – de var flitiga besökare till Åmåls Bluesfest. Musikmässigt? Jag har hintat om det längre upp. Den härliga gruppen Jumpin' Up blev mina solklara favoriter! Vilken energi och vilken otroligt tajt grupp! Hela publiken var i extas, och jag förstår varför – det var ett ös utan like!

Och så förstås. De finländska bluesartisterna Wentus Blues Band. Alltså, de är helt galna – och helt galet bra skulle jag vilja säga. Det är full fart från stunden de kliver på scenen, till dess att de kliver av, samtidigt som de har en fin känsla för tempo. Hyllningen till den numera bortgångne Sven Zetterberg gjorde nog att de flesta av oss blinkade bort en tår eller två.

Jag ska inte uppehålla mig så mycket vid text, utan istället njuta av bilderna vi tog.

Och faktiskt uppmana er till att boka en biljett till nästa års kryssning. Ni kommer inte att ångra er!

Maria Olsen

Italienska Jumpin' Up var kryssningens stora musikaliska behållning.
Foto: Maria Olsen

Robban Hagnäs i Wentus Blues Band ger som alltid allt på scenen. **Foto: Maria Olsen**

Nellie Tiger Travis kompades av Top Dogs. **Foto: Terje Olsen**

Karin Rudefelt & Doctor Blues var ett av de svenska banden på Blues at Sea. **Foto: Maria Olsen**

Roffe Wikström drog fullt hus när han och bandet spelade på Blues at Sea. **Foto: Terje Olsen**

Sara

GILLAR NÄR HENNES BILDER BERÖR

Ända sedan hon var lite har Sara Aldén tyckt om att skapa och måla.

– Jag växte upp i en väldigt kreativ familj. Jag började måla tidigt och fick hjälp av mina föräldrar med allt från att bygga stafflier till att spänna upp dukar på ramar, säger Sara Aldén. När jag tänker tillbaka på min barndom känns det som att jag hade en näst intill obegränsad tillgång på konstnärsmaterial. Inget kändes omöjligt och den barnsliga känslan har jag lyckats behålla än idag, ha ha ha.

Det är inte bara målandet som intresserat Sara. Egentligen handlar det om att få utlopp för sin kreativitet. Ett tag fick målandet stå lite åt sidan när keramiken var lite mer spännande.

– Jag fick ett stipendium och de pengarna lades på en ugn, men att hålla på med keramik tar mycket plats och till slut rann intresset ut i sanden.

När det var dags att börja fundera på ett karriärval satsade hon på en utbildning till guldsmed och drev sedan eget företag och tillverkade smycken både för butiker och privatpersoner.

De senaste åren har det handlat mest om att måla. Sara har en förmåga att skapa fina känslor i sina akvareller. Hon har skapat en serie som heter ”Flickan och isbjörnen”.

– Jag har en liten dröm om att kunna göra en barnbok av den serien där jag även skriver texten, vi får se vad som händer på det området.

När det gäller akvarellerna hämtar hon gärna inspiration från konstnärer som Stina Wirsén och Jan Lööf.

– De har ett ganska okritiskt och skönt bildspråk som tilltalar mig, fortsätter Sara.

När det gäller akrylmålningarna är temat och stilen en annan.

– Många målar som bäst när de mår dåligt, men för mig är det tvärtom. När jag mår bra och livet leker då kommer inspirationen och då målar jag mycket och gärna.

Akrylbilderna har fått mycket uppmärksamhet. Hon har ofta ett budskap i sina bilder, och får både positiva och negativa reaktioner på en del av sina bilder.

– Jag har målat flertalet tavlor som föreställer bland andra överviktiga personer och fått starka reaktioner på detta. Det finns de som skrivit rakt ut att ”ingen vill se tjocka personer på bild” och liknande. Andra har valt att se samma bilder som en drift med tjocka personer. Men min tanke är att hylla skönhet i alla dess former. Sedan kommer folk ändå att tolka alla bilder de vill på sitt eget sätt, oavsett om det är så konstnären tänkt när den skapat bilden.

Dessbättre är de negativa reaktionerna i minoritet, den stora merparten är positiva.

– Det är ändå roligt att bilderna berör.

De flesta negativa kommentarer kommer inte helt oväntat på nätet där den som kommenterar slipper ta diskussionen mellan fyra ögon. Bland de som kommer fram och pratar med Sara direkt är det nästan uteslutande positiva reaktioner även om tolkningar av bildens innebörd kan skilja sig ganska ordentligt åt emellanåt.

När utställningar kommer på tal är hon inte lika offensiv. Trots flera förfrågningar har Sara inte haft någon utställning än.

– Jag fick ett bra erbjudande att ställa ut för några år sedan och till en början kändes det bra. Men sedan började jag känna av pressen och det slutade istället med att jag inte målade alls på ett bra tag. Jag är nog alldeles för självkritisk och blir sällan riktigt nöjd eller färdig med bilderna. Jag får känslan av att om jag ställer ut tavlorna kommer jag att ångra mig och vilja plocka ner dem igen för att ta med dem hem och ändra dem.

Sara drar sig till minnes något som en konstnär ska ha sagt en gång i tiden ”En målning blir aldrig klar, bara övergiven”.

– Jag måste nog lära mig att acceptera mitt eget bildspråk, tillägger hon.

Förhoppningsvis ändrar sig Sara Aldén så att fler får chansen att se hennes tavlor och kanske till och med en barnbok i framtiden.

Tony Berg

Serien Flickan och isbjörnen kan vara grunden till en kommande barnbok, men har redan getts ut som julkort. **Målningar: Sara Aldén**

När det gäller akrylmålningarna är färgpaletten mycket bredare och kraftfullare.

Målningar: Sara Aldén

Nästa nummer av Baretta Magazine kommer i februari
Tipsa oss gärna om evenemang, porträtt och annat
barettamagazine@gmail.com

baretta magazine

Nästa nummer av Baretta Magazine kommer 28 februari
Tipsa oss gärna om evenemang, porträtt och annat
barettamagazine@gmail.com

baretta
magazine